

CYNGOR GWYNEDD

DATGANIAD POLISI RHEOLAETH TRYSORLYS

1. Diffinia'r Cyngor ei weithgareddau rheolaeth trysorlys fel a ganlyn:

“Rheolaeth llif arian a buddsoddiadau'r Cyngor a'i drafodion bancio, marchnadoedd arian a marchnadoedd cyfalaf; rheolaeth effeithiol y risgiau sy'n gysylltiedig â'r gweithgareddau hynny; a'r ymgais am y perfformiad gorau posibl sy'n gyson â'r risgiau hynny.”

2. Ystyria'r Cyngor mai adnabod, monitro a rheoli risg yn llwyddiannus yw'r prif feini prawf ar gyfer mesur effeithiolrwydd ei weithgareddau rheolaeth trysorlys. O ganlyniad, bydd dadansoddi ac adrodd ar weithgareddau rheolaeth trysorlys yn canolbwyntio ar eu goblygiadau risg i'r Cyngor.
3. Mae'r Cyngor yn cydnabod y bydd rheolaeth trysorlys effeithiol yn ei gefnogi wrth gyflawni ei amcanion busnes a gwasanaeth. Gan hynny mae'n ymrwymedig i egwyddorion cyflawni gwerth gorau mewn rheolaeth trysorlys, a defnyddio technegau addas cynhwysfawr ar gyfer mesur perfformiad, o fewn cyd-destun rheolaeth risg effeithiol.

CYNGOR GWYNEDD

ARFERION RHEOLAETH TRYSORLYS

Y mae Arferion Rheolaeth Trysorlys (ARhT) yn disgrifio'r modd y bydd y Cyngor hwn yn ceisio cyflawni ei bolisiau a'i amcanion ynglŷn â rheolaeth trysorlys, a sut y bydd yn trin ac yn rheoli'r gweithgareddau hyn.

ARhT1 RHEOLI RISG TRYSORLYS

Bydd y Pennaeth Cyllid yn cynllunio, yn gweithredu ac yn monitro'r holl drefniadau ar gyfer adnabod, trin a rheoli risg mewn perthynas â rheolaeth trysorlys. Bydd yn adrodd o leiaf unwaith y flwyddyn ynglŷn â digonolrwydd ac addasrwydd y trefniadau hyn, a bydd yn adrodd, fel mater brys, ynglŷn ag amgylchiadau unrhyw anhawster sydd wedi codi, neu sy'n debygol o godi, wrth geisio cyflawni amcanion y Cyngor yn y cyswllt hwn. Bydd yn cyflawni'r holl weithredoedd hyn yn unol â'r gweithdrefnau sydd wedi eu rhestru yn ARhT6, *Gofynion o ran adrodd, a threfniadau ar gyfer gwybodaeth i reolwyr*. Mewn perthynas â phob un o'r risgiau canlynol, mae'r trefniadau sy'n ceisio sicrhau cydymffurfiaid â'r amcanion hyn wedi eu rhestru yn yr atodlen i'r ddogfen hon.

1.1 Rheoli risg mewn perthynas â chredyd a gwrthbartïon

Mae'r Cyngor hwn yn ystyried diogelwch y prifsymiau y mae'n eu buddsoddi yn un o brif amcanion ei weithgareddau rheolaeth trysorlys. O ganlyniad, bydd yn sicrhau bod ei restrau gwrthbartïon a'u cyfyngiadau yn adlewyrchu agwedd ofalus tuag at sefydliadau y gallai fod yn ymddiried arian iddynt, a bydd yn cyfyngu ei weithgareddau buddsoddi i'r offerynnau, y dulliau a'r technegau y cyfeirir atynt yn ARhT4 *Offerynnau, dulliau a thechnegau cymeradwy* ac sydd wedi eu rhestru yn yr atodlen i'r ddogfen hon. Y mae hefyd yn cydnabod yr angen am bolisi gwrthbartïon ffurfiol mewn perthynas â'r sefydliadau hynny y gallai fod yn benthyg arian ganddynt, neu y gallai fod yn ymrwymo i drefniadau ariannu eraill gyda hwy, a bydd felly'n cynnal polisi o'r fath.

1.2 Rheoli risg mewn perthynas â hylifedd

Bydd y Cyngor hwn yn sicrhau bod ganddo adnoddau arian parod, trefniadau benthyca, a chyfleusterau gorddrafft neu drefniadau wrth gefn, sydd yn ddigonol er nad yn ormodol ac sydd yn galluogi'r Cyngor i sicrhau bod digon o arian ar gael bob amser ar gyfer cyflawni ei amcanion gwasanaeth.

1.3 Rheoli risg mewn perthynas â chyfraddau llog

Bydd y Cyngor hwn yn rheoli dylanwad amrywiadau mewn cyfraddau llog arno, gyda golwg ar ffrwyno ei gostau llog net, neu ddiogelu ei refeniw o logau, yn unol â'r symiau sydd wedi eu darparu yn ei drefniadau cyllidebol fel y mae'r rheiny wedi eu diwygio yn unol â ARhT6, *Gofynion o ran adrodd, a threfniadau ar gyfer gwybodaeth i reolwyr*.

Bydd yn cyflawni'r amcanion hyn trwy ddefnydd gofalus o'i offerynnau, ei ddulliau a'i dechnegau cymeradwy ar gyfer cyllido a buddsoddi, yn bennaf er mwyn creu sefydlogrwydd a sicrwydd ynglŷn â chostau a refeniw, ond gan gadw digon o hyblygrwydd ar yr un pryd i allu manteisio ar newidiadau annisgwyl neu newidiadau a allai fod yn fanteisiol yn lefel neu strwythur cyfraddau llog. Mae'r uchod bob amser yn amodol ar drafod unrhyw oblygiadau o ran polisi neu gyllideb, ac ar eu cymeradwyo os bydd gofyn hynny.

1.4 Rheoli risg mewn perthynas â chyfraddau cyfnewid

Bydd y Cyngor hwn yn rheoli dylanwad amrywiadau mewn cyfraddau cyfnewid arno, er mwyn lleihau i'r eithaf unrhyw effaith niweidiol ar yr incwm y mae wedi cyllidebu ar ei gyfer, ac ar lefelau gwariant.

1.5 Rheoli risg mewn perthynas ag ail-gyllido

Bydd y Cyngor hwn yn sicrhau bod ei drefniadau ar gyfer benthyca, ariannu preifat a phartneriaeth yn cael eu cyd-drafod, eu strwythuro a'u dogfennu, a bod proffil aeddfedrwydd yr arian sy'n cael ei godi drwy'r fath ddulliau yn cael ei reoli gyda golwg ar sicrhau telerau cynnig, ar gyfer adnewyddu neu ail-ariannu (os bydd angen y rhain), sydd yn gystadleuol ac mor ffafriol i'r Cyngor ag y gellir ei sicrhau yng ngoleuni'r amgylchiadau marchnad sy'n bodoli ar y pryd.

Bydd y Cyngor yn ymarfer rheolaeth weithredol dros ei berthynas gyda gwrthbartïon yn y trafodion busnes hyn, yn y fath fodd ag i gyflawni'r amcan hwn, a bydd yn osgoi gorddibynnu ar unrhyw un ffynhonnell arian os oes unrhyw bosibilrwydd y gallai hynny beryglu cyflawni'r uchod.

1.6 Rheoli risg gyfreithiol a rheoleiddiol

Bydd y Cyngor hwn yn sicrhau bod ei holl weithgareddau rheolaeth trysorlys yn cydymffurfio â'i bwerau statudol ac â'r gofynion rheoleiddiol. Bydd yn profi'r cyfryw gydymffurfriad, os gofynnir hynny, i'r holl bartïon y mae'n delio gyda hwy mewn gweithgareddau o'r fath. Wrth lunio ei bolisi mewn perthynas â chredyd a gwrthbartïon, dan ARhT1.5 *Rheoli risg mewn perthynas â chredyd a gwrthbartïon*, bydd yn sicrhau bod yna dystiolaeth o bwerau, awdurdod a chydymffurfriad y gwrthbartïon â'r trafodion ariannol y gallent eu cyflawni gyda'r sefydliad, yn enwedig ynglŷn â'r ddyletswydd gofal a'r ffioedd sy'n cael eu codi.

Mae'r Cyngor hwn yn cydnabod y gallai newidiadau deddfwriaethol neu reoleiddiol yn y dyfodol effeithio ar ei weithgareddau rheolaeth trysorlys; a chyn belled ag y mae'n rhesymol alluog i wneud hynny, bydd yn ceisio lleihau i'r eithaf y perygl y bydd y rhain yn cael effaith niweidiol ar y Cyngor.

1.7 Twyll, camgymeriad a llygredigaeth, a rheoli digwyddiadau annisgwyl

Bydd y Cyngor hwn yn sicrhau ei fod wedi adnabod yr amgylchiadau a allai ei adael yn agored i'r perygl o golled trwy dwyll, camgymeriad, llygredigaeth neu ddigwyddiadau posibl eraill yn ei drafodion rheolaeth trysorlys. Felly, bydd yn defnyddio systemau a gweithdrefnau priodol, ac yn cynnal trefniadau rheoli effeithiol ar gyfer digwyddiadau annisgwyl, i'r dibenion hyn.

1.8 Rheoli risg mewn perthynas â'r farchnad

Bydd y Cyngor hwn yn ceisio sicrhau na fydd ei bolisiau a'i amcanion datganedig ynglŷn â rheolaeth trysorlys yn cael eu peryglu gan amrywiadau anffafriol yng ngwerth y prifsymiau y mae'n eu buddsoddi, a bydd felly'n ceisio ei amddiffyn ei hun rhag effeithiau amrywiadau o'r fath.

ARhT2 GWERTH GORAU A MESUR PERFFORMIAD

Mae gan y Cyngor hwn ymrwymiad i geisio sicrhau'r gwerth gorau yn ei weithgareddau rheolaeth trysorlys, ac mae ganddo ymrwymiad hefyd i'r defnydd o fethodoleg perfformiad i gynnal y nod honno, o fewn y fframwaith sydd wedi ei ddisgrifio yn ei Ddatganiad Polisi ar Reolaeth Trysorlys.

O ganlyniad, bydd y swyddogaeth rheolaeth trysorlys yn destun dadansoddiad parhaus o'r gwerth y mae'n ei ychwanegu o ran ategu amcanion gwasanaeth datganedig y Cyngor. Bydd yn destun archwiliad rheolaidd o ddulliau eraill o ddarparu gwasanaethau, o argaeledd anogaethau grant neu gymhorthdal eraill, ac o'r posibilïadau o welliannau dichonadwy eraill. Bydd perfformiad y swyddogaeth rheolaeth trysorlys yn cael ei fesur gan ddefnyddio'r meini prawf sydd wedi eu rhestru yn yr atodlen i'r ddogfen hon.

ARhT3 GWNEUD PENDERFYNIADAU A DADANSODDI

Bydd y Cyngor hwn yn cynnal cofnodion llawn o'i benderfyniadau ynglŷn â rheolaeth trysorlys, ac o'r prosesau a'r arferiadau sy'n cael eu gweithredu wrth ddod i'r penderfyniadau hynny, i bwrpas dysgu o'r gorffennol ac er mwyn dangos bod camau rhesymol wedi eu cymryd i sicrhau bod yr holl ystyriaethau a oedd yn berthnasol i'r penderfyniadau hynny wedi cael eu cymryd i ystyriaeth ar y pryd. Manylir ar y materion sydd i'w trin a'r prosesau ac arferiadau sydd i'w defnyddio, wrth ddod i benderfyniadau, yn yr atodlen i'r ddogfen hon.

ARhT4 OFFERYNNAU, DULLIAU A THECHNEGAI CYMERADWY

Ni fydd y Cyngor hwn ond yn ymgymryd â'i weithgareddau rheolaeth trysorlys gan ddefnyddio'r offerynnau, y dulliau a'r technegau hynny y manylir arnynt yn yr atodlen i'r ddogfen hon, ac o fewn y cyfyngiadau a'r paramedrau sydd wedi eu diffinio yn ARhT1, *Rheoli risg Trysorlys*.

ARhT5 TREFNIADAETH, EGLURDER A GWAHANIAD CYFRIFOLDEBAU, A THREFNIADAU DELIO

Y mae'r Cyngor hwn o'r farn ei bod yn hanfodol, i bwrpas rheoli a monitro ei weithgareddau rheolaeth trysorlys yn effeithiol, ac er mwyn lleihau'r perygl o dwyll neu gamgymeriad, ac er mwyn ceisio sicrhau'r perfformiad gorau posibl, fod y gweithgareddau hyn yn cael eu strwythuro a'u rheoli mewn modd cwbl gyfannol, a bod yna eglurder bob amser ynglŷn â chyfrifoldebau rheolaeth trysorlys.

Yr egwyddorion a fydd yn sail i hyn yw gwahaniaethu clir rhwng y rhai y mae'r gwaith o bennu polisiâu rheolaeth trysorlys wedi ei ymddiried iddynt a'r rhai y mae'r gwaith o weithredu rheoli'r polisiâu hyn wedi ei ymddiried iddynt, yn enwedig mewn perthynas â gweithredu a throsglwyddo arian, cofnodi a gweinyddu penderfyniadau rheolaeth trysorlys, ac archwilio ac adolygu'r swyddogaeth rheolaeth trysorlys.

Os a pha bryd y bydd y Cyngor hwn yn bwriadu gwyro o'r egwyddorion hyn, o ganlyniad i ddiffyg adnoddau neu amgylchiadau eraill, bydd y Pennaeth Cyllid yn sicrhau bod y rhesymau'n cael eu hadrodd yn gywir yn unol â ARhT6 *Gofynion o ran adrodd, a threfniadau ar gyfer gwybodaeth i reolwyr*, a bod y goblygiadau'n cael eu hystyried a'u harfarnu'n iawn.

Bydd y Pennaeth Cyllid yn sicrhau bod yna ddatganiadau ysgrifenedig clir o gyfrifoldebau pob swydd sydd yn ymwneud â rheolaeth trysorlys, ac o'r trefniadau ar gyfer llenwi bwloch mewn achos o absenoldeb. Manylir ar y trefniadau presennol yn yr atodlen i'r ddogfen hon.

Bydd y Pennaeth Cyllid yn sicrhau bod yna ddogfennaeth gywir ar gyfer yr holl gytundebau a thrafodion ariannol, a bod gweithdrefnau'n bodoli ar gyfer trosglwyddo arian yn effeithiol. Manylir ar y trefniadau presennol yn yr atodlen i'r ddogfen hon.

Mae manylion yr hyn sy'n cael ei ddirprwyo i'r Pennaeth Cyllid mewn perthynas â rheolaeth trysorlys wedi eu cyflwyno yn yr atodlen i'r ddogfen hon. Bydd y Pennaeth Cyllid yn cyflawni'r holl gyfrifoldebau o'r fath yn unol â datganiad polisi ac Arferiadau Rheolaeth trysorlys y Cyngor ac, os yw'n aelod o CIPFA, â'r Safon Ymarfer Broffesiynol mewn perthynas â rheolaeth trysorlys.

ARhT6 GOFYNION O RAN ADRODD, A THREFNIADAU AR GYFER GWYBODAETH I REOLWYR

Bydd y Cyngor hwn yn sicrhau bod adroddiadau rheolaidd yn cael eu paratoi a'u hystyried ynglŷn â gweithredu ei bolisiau rheolaeth trysorlys; ynglŷn ag effeithiau'r penderfyniadau sy'n cael eu gwneud a'r trafodion ariannol sy'n cael eu gweithredu yn unol â'r polisiau hynny; ynglŷn â goblygiadau newidiadau, yn enwedig rhai cyllidebol, sy'n deillio o ffactorau rheoleiddiol, economaidd, marchnad neu eraill sy'n effeithio ar ei weithgareddau rheolaeth trysorlys; ac ynglŷn â pherfformiad y swyddogaeth rheolaeth trysorlys.

Bydd y Cyngor Llawn/Bwrdd y Cyngor/Pwyllgor Archwilio/Prif Bwyllgor Craffu yn derbyn, o leiaf:

- adroddiad blynyddol ar y strategaeth a'r cynllun sydd i'w ddilyn yn y flwyddyn i ddod
- adroddiad canol blwyddyn, ac
- adroddiad blynyddol ar berfformiad y swyddogaeth rheolaeth trysorlys, ar effeithiau'r penderfyniadau a wnaed a'r trafodion ariannol sydd wedi eu gweithredu yn ystod y flwyddyn ddiwethaf, ac ar unrhyw achosion o ddiffyg cydymffurfio â Datganiad Polisi'r Cyngor ar Rheolaeth Trysorlys ac â'r Arferiadau Rheolaeth Trysorlys.

Bydd y Cyngor Llawn/ Bwrdd y Cyngor/ Pwyllgor Archwilio/Prif Bwyllgor Craffu yn derbyn adroddiadau cyson ar weithgareddau a risgiau rheolaeth trysorlys.

Bydd y corff sydd yn gyfrifol am graffu, fel y Pwyllgor Archwilio neu Graffu, gyda'r cyfrifoldeb ar gyfer craffu polisiau ac ymarferion rheolaeth trysorlys.

Manylir ar y trefniadau presennol, ac ar ffurf yr adroddiadau hyn, yn yr atodlen i'r ddogfen hon.

ARhT7 TREFNIADAU CYLLIDEBU, CYFRIFWAITH AC ARCHWILIO

Bydd y Pennaeth Cyllid yn paratoi, a bydd Bwrdd y Cyngor yn cymeradwyo ac yn diwygio o bryd i'w gilydd os bydd angen, gyllideb flynyddol ar gyfer rheolaeth trysorlys, a fydd yn dwyn ynghyd yr holl gostau sy'n gysylltiedig â rhedeg y swyddogaeth rheolaeth trysorlys, ynghyd â'r incwm cysylltiedig. Bydd y materion sydd i'w cynnwys yn y gyllideb yn cynnwys, o leiaf, y rhai sy'n ofynnol trwy statud neu reoliad, ynghyd â gwybodaeth a fydd yn dangos cydymffurfiaid â *ARhT1 Rheoli risg*, *ARhT2 Gwerth gorau a mesur perfformiad*, a *ARhT4 Offerynnau, dulliau a thechnegau cymeradwy*. Bydd y Pennaeth Cyllid yn gweithredu rheolaeth effeithiol dros y gyllideb hon, ac yn argymhell unrhyw newidiadau gofynnol, ac yn adrodd arnynt, yn unol â *ARhT6 Gofynion o ran adrodd, a threfniadau ar gyfer gwybodaeth i reolwyr*.

Bydd y Cyngor hwn yn rhoi cyfrif am ei weithgareddau rheolaeth trysorlys, am y penderfyniadau sydd wedi eu gwneud, a'r trafodion ariannol sydd wedi eu gweithredu, yn unol â'r arferiadau a'r safonau cyfrifo priodol, ac â'r gofynion statudol a rheoleiddiol sydd mewn grym ar y pryd.

ARhT8 RHEOLAETH ARIAN A LLIF ARIAN

Oni bai bod gofynion statudol neu reoleiddiol yn mynnu'n wahanol, bydd yr holl arian sydd yn nwylo'r Cyngor hwn yn cael ei reoli gan y Pennaeth Cyllid, a bydd yn cael ei gydgasglu i ddibenion llif arian a rheoli buddsoddiadau. Bydd amcanestyniadau o lif arian yn cael eu paratoi'n rheolaidd ac yn brydlon, a bydd y Pennaeth Cyllid yn sicrhau bod y rhain yn ddigonol i ddibenion monitro cydymffurfiad â ARhT1.2 *Rheoli risg mewn perthynas â hylifedd*. Mae'r trefniadau presennol ar gyfer paratoi amcanestyniadau o lif arian, a ffurf yr amcanestyniadau hyn, yn cael eu dangos yn yr atodlen i'r ddogfen hon.

ARhT9 CUDDIO TARDDIAD ARIAN GWEITHGAREDDAU TROSEDDOL

Y mae'r Cyngor hwn yn effro i'r posibilrwydd y gallai ddod yn destun ymgais i'w dynnu i mewn i weithrediad cuddio tarddiad arian o weithgareddau troseddol. O ganlyniad, bydd yn cynnal gweithdrefnau ar gyfer gwirio a chofnodi pwy yw'r gwrthbartion, ac ar gyfer adrodd ynglŷn ag amheuon, a bydd yn sicrhau bod y staff sy'n gysylltiedig â hyn wedi eu hyfforddi'n iawn. Manylir ar y trefniadau presennol, gan gynnwys enw'r swyddog y dylid gwneud adroddiadau iddo, yn yr atodlen i'r ddogfen hon.

ARhT10 HYFFORDDIANT A CHYMWYSTERAU STAFF

Mae'r Cyngor yn cydnabod pwysigrwydd sicrhau bod gan yr holl staff sy'n gysylltiedig â'r swyddogaeth rheolaeth trysorlys yr holl gymwysterau ac adnoddau sydd eu hangen ar gyfer ymgymryd â'r dyletswyddau a'r cyfrifoldebau sydd wedi eu dyrannu iddynt. Bydd felly'n ceisio penodi unigolion sydd yn fedrus ac yn brofiadol, a bydd yn darparu hyfforddiant ar gyfer staff er mwyn eu galluogi i gael a chynnal lefel briodol o feistrolaeth, gwybodaeth a medrau. Bydd y Pennaeth Cyllid yn argymhell ac yn gweithredu'r trefniadau angenrheidiol.

Bydd y Pennaeth Cyllid yn sicrhau fod pob aelod sydd â chyfrifoldebau rheoli trysorlys, gan gynnwys y rhai sy'n gyfrifol am graffu, yn derbyn hyfforddiant priodol sy'n berthnasol i'w hanghenion ac i'w cyfrifoldebau. Mae'r sawl sy'n gyfrifol am lywodraethu yn cydnabod eu cyfrifoldebau unigol i sicrhau bod ganddynt y sgiliau gofynnol er mwyn cyflawni'r rôl yn effeithiol. Manylir ar y trefniadau presennol yn yr atodlen i'r ddogfen hon. Manylir y trefniadau presennol yn yr atodlen i'r ddogfen hon.

ARhT11 DEFNYDDIO DARPARWYR GWASANAETH ALLANOL

Mae'r Cyngor hwn yn cydnabod gwerth posibl defnyddio darparwyr allanol o wasanaethau rheolaeth trysorlys er mwyn cael at fedrau ac adnoddau arbenigol. Pan fydd yn defnyddio darparwyr gwasanaethau o'r fath, bydd yn sicrhau ei fod yn gwneud hynny am resymau sydd wedi bod yn destun arfarniad llawn o'r costau a'r buddion. Bydd hefyd yn sicrhau bod telerau penodiad y darparwyr, a'r dulliau a fydd yn cael eu defnyddio i bwyso a mesur eu gwerth, yn cael eu cytuno a'u dogfennu'n gywir ac yn cael eu hadolygu'n rheolaidd. Bydd hefyd yn sicrhau, lle bo hynny'n ymarferol ac yn angenrheidiol, fod amrediad o ddarparwyr gwasanaethau'n cael ei ddefnyddio, er mwyn osgoi gorddibyniaeth ar un cwmni neu ar nifer fechan o gwmnïau. Lle mae gwasanaethau'n agored i drefniadau tendro neu ail-dendro, bydd gofynion deddfwriaethol yn cael eu parchu bob amser. Mae'r gwaith o fonitro'r trefniadau hyn yn gyfrifoldeb y Pennaeth Cyllid, ac mae manylion y trefniadau cyfredol wedi eu rhestru yn yr atodlen i'r ddogfen hon.

ARhT12 TREFN LLYWODRAETH GORFFORAETHOL

Mae gan y Cyngor hwn ymrwymiad i fynd ar drywydd trefn llywodraeth gorfforaethol gywir ym mhob agwedd ar ei fusnesau a'i wasanaethau, ac i sefydlu'r egwyddorion a'r arferiadau ar gyfer cyflawni hyn. Felly, bydd y swyddogaeth rheolaeth trysorlys a'i gweithgareddau'n cael eu gweithredu mewn modd agored, tryloyw, gonest, cywir ac atebol.

Mae'r Cyngor hwn wedi mabwysiadu ac wedi gweithredu argymhellion allweddol y Còd. Ystyrir bod hyn, a'r trefniadau eraill y manylir arnynt yn yr atodlen i'r ddogfen hon, yn anhepgor i gyflawniad trefn llywodraeth gorfforaethol gywir ym maes rheolaeth trysorlys, a bydd Pennaeth y Gwasanaeth Cyllid yn monitro effeithiolrwydd y trefniadau hyn, ac yn adrodd yn eu cylch os a pha bryd y bydd angen.

CYNGOR GWYNEDD

ARhT1 RHEOLI RISG TRYSORLYS

1.1 RISG CREDYD A GWRTHBARTÏON

Y risg i wrthbarti fethu â chyflawni ei ymrwymiadau cytundebol i sefydliad dan fuddsoddiad, fenthyciad, cyfalaf, arian prosiect neu bartneriaeth, yn enwedig o ganlyniad i wrthbarti fod yn llai tebygol o gael credyd a'r effaith andwyol ar gyfalaf neu adnoddau (refeniw) cyfredol y corff.

1.1.1 Meini prawf i'w defnyddio i greu a rheoli rhestrau a chyfyngiadau gwrthbartïon cymeradwyed

- a) Bydd y Pennaeth Cyllid yn ffurfio meini prawf addas ar gyfer asesu a monitro risg credyd gwrthbartïon buddsoddi a bydd yn llunio rhestr fenthycia yn cynnwys cyfyngiadau amser, math, sector a gwrthbartïon penodol.
- b) Bydd staff rheoli'r Trysorlys yn ychwanegu neu'n dileu gwrthbartïon o'r rhestr gymeradwyedig yn unol â'r polisi ar feini prawf i ddewis gwrthbartïon. Bydd yn rhaid i Fwrdd y Cyngor roi sêl bendith ar unrhyw newidiadau i'r rhestr o wrthbartïon.
- c) Bydd y Cyngor yn defnyddio statws credyd er mwyn deillio ei rhestr gwrthbartïon er mwyn gosod buddsoddiadau gyda hwy. Bydd y Cyngor a'i Ymgynghorwyr Trysorlys, Arlingclose, yn parhau i gynnal rhestr o wrthbartïon a bydd yn asesu a diweddarau statws credyd y sefydliadau'n rheolaidd. Bydd yr asesiad yn ystyried ffactorau megis:
 - i) statws credyd unigol (isafswm tymor hi A+);
 - ii) "credit default swaps";
 - iii) dyled net unrhyw wlad fel canran o'i Gynnyrch Mewnwladol Crynswth;
 - iv) hawl i gynllun gwarant llywodraeth;
 - v) cefnogaeth bosib gan sefydliad rhiant gydag adnoddau digonol; a
 - vi) pris cyfrandaliad y sefydliad.
- ch) Bydd Arlingclose, Ymgynghorwyr Trysorlys y Cyngor, yn darparu diweddariad misol o bob statws sy'n berthnasol i'r Cyngor.
- d) Caiff y rhestr gwrthbartïon cymeradwyedig ei phennu gan y meini prawf yma: -

Buddsoddiadau Penodedig

Defnyddir Sterling ar gyfer pob buddsoddiad o'r fath, **gydag aeddfediad o hyd at flwyddyn ar y mwyaf**, gan gyrraedd yr isafswm meini prawf credyd 'uchel' ble bo hynny'n berthnasol.

Buddsoddiadau Amhenodedig

Ar ôl ystyried y rhesymeg a'r risg sy'n gysylltiedig â Buddsoddiadau Amhenodedig, ac yn dilyn cyngor gan gynghorwyr Rheolaeth Trysorlys y Cyngor, penderfynir rhestr o fuddsoddiadau i'w defnyddio mewn amgylchiadau priodol.

Mae'r buddsoddiadau Penodedig ac Amhenodedig a'r rhestr gwrthbartïon priodol yn cael eu cynnwys yn y Datganiad Strategaeth Rheolaeth Trysorlys blynyddol sydd yn cael ei mabwysiadu gan y Cyngor Llawn ar gyfer bob blwyddyn ariannol. Cynhwysir y rhestr arfaethedig ar gyfer 2011-12 fel Atodiad Dd i'r adroddiad hon.

1.1.2 Methodoleg cymeradwyedig ar gyfer newid cyfyngiadau ac ychwanegu neu ddileu gwrthbartion

Bydd statws credyd ond yn cael ei defnyddio fel man cychwyn wrth ystyried risg credyd. Bydd y Cyngor yn defnyddio gwybodaeth farchnad sydd ar gael yn gyffredinol, megis y ffactorau sydd wedi eu nodi yn 1.1.1c uchod. Mae'r Pennaeth Cyllid yn gyfrifol am ddefnyddio'r meini prawf credyd yn 1.1.1d, i ddewis gwrthbartion cymeradwyedig, a bydd yn ychwanegu neu'n dileu gwrthbartion fel y bo'n briodol o'r rhestr gwrthbartion pan fo newid yn sgôr credyd gwrthbartion unigol neu mewn strwythurau bancio e.e. cyfuno neu gymryd drosodd. Caiff y gwaith hwn ei ddirprwyo'n ddyddiol i staff yn y swyddogaeth rheoli'r trysorlys.

Bydd rhaid i unrhyw ychwanegiad i'r rhestr o wrthbartion neu gynydd i'r uchafswm gael eu cymeradwyo gan Fwrdd y Cyngor. Fodd bynnag, os yw israddio yn arwain at leihad yn yr uchafswm sydd i'w fuddsoddi gyda gwrthbarti, neu os nad yw'r gwrthbarti hwnnw fel buddsoddiad newydd yn cael ei dynnu'n ôl yn syth. Adroddir am unrhyw gamau o'r fath i'r Cyngor wedi iddo ddigwydd.

1.1.3 Manylion Gwasanaethau Asiantaethau Sgôr Credyd neu Wasanaethau eraill sy'n darparu sgoriau credyd cyfredol ac yn adrodd ar newidiadau.

Mae'r Cyngor hwn yn defnyddio sgoriau credyd gan yr asiantaethau sgôr credyd canlynol drwy ei ymgynghorwyr rheolaeth trysorlys:

- a) Fitch Ratings;
- b) Moody's Investors Services; a
- c) Standard & Poor's.

1.2 RISG HYLIFEDD

Y risg na fydd arian ar gael pan fo'i angen, bod rheolaeth aneffeithiol o hylifedd yn creu costau ychwanegol nad oedd wedi'i gyllidebu ac y bydd amcanion gwasanaeth y Cyngor, felly, yn cael u cyfaddawdu.

1.2.1 Symiau cymeradwy ar gyfer isafswm balasau arian a buddsoddiadau tymor byr

Bydd adran Rheolaeth y Trysorlys yn ceisio cadw'r balans lleiaf posibl ym mhrif gyfrifon banc y Cyngor ar ddiwedd pob diwrnod gwaith drwy fenthycu arian sydd dros ben i'w wrthbartion er mwyn cynyddu maint y llog y mae'n ei dderbyn. Gall y Pennaeth Cyllid benderfynu bod angen isafswm penodol o arian wrth gefn. Gall ef hefyd roi cyfyngiadau ar uchafswm hyd y benthyciadau a wneir.

1.2.2 Manylion:

a) Cyfleusterau wrth gefn

Ar ddiwedd pob diwrnod ariannol mae unrhyw arian dros ben annisgwyl yn cael eu symud i'r Cyfrif Banc Llog Uchel sydd ar gael o brif fanc y Cyngor. Mae'r rhain ar gael yn syth os yw'r Cyfrif Banc Grŵp yn mynd i orddrafft.

b) Trefniadau gorddrafft banc

Cytunwyd ar ordrafft o £1m ar 1% uwchlaw Cyfradd Sail Barclays fel rhan o'r tendr banc. Caiff y gorddrafft ei asesu ar sail grŵp i gyfrifon y Cyngor.

c) Cyfleusterau benthycu tymor-byr

Mae'r Cyngor yn cael gafael ar fenthyciadau dros dro drwy froceri cymeradwyedig ar farchnad arian Llundain. Y terfyn benthycu cymeradwyedig am ddyled tymor byr yw £15m.

ch) Cyfleusterau yswiriant/gwarant

Mae'r Cyngor wedi ei yswirio gyda Zurich Municipal. Ceir rhagor o fanylion yn adran 1.7.3.

1.3 RISG CYFRADD LLOG

Y risg bod amrywiadau mewn cyfraddau llog yn creu baich annisgwyl neu heb ei cyllidebu ar gronfeydd y Cyngor, nad yw'r sefydliad wedi amddiffyn ei hun yn ei erbyn yn ddigonol.

Bydd y Cyngor yn rheoli'r ffaith ei fod yn agored i newidiadau mewn cyfraddau llog gyda golwg ar ffrwyno ei gostau llog, neu sicrhau ei dderbyniadau llog, yn unol â'r symiau a ddarparwyd yn ei drefniadau cyllidebol fel ag y'u diwygiwyd yn unol â ARhT6 *Gofynion o ran adrodd, a threfniadau ar gyfer gwybodaeth i reolwyr.*

1.3.1 Pwyntiau tanio a chanllawiau eraill ar gyfer rheoli newidiadau i lefelau'r gyfradd llog

Fel uchod, cyfeirier at strategaeth flynyddol y trysorlys sy'n amlinellu'r safbwynt am y flwyddyn.

1.3.2 Lleiafswm/uchafswm cyfrannau dyled/llog cyfradd newidiol

- cyfran fwyaf y llog ar fenthycy sy'n dod o dan gyfradd llog newidiol 50%
- cyfran leiaf y llog ar fenthycy sy'n dod o dan gyfradd llog newidiol 0%

1.3.3 Lleiafswm/uchafswm cyfrannau dyled/llog cyfradd sefydlog

- cyfran leiaf y llog ar fenthycy sy'n dod o dan gyfradd llog sefydlog. 50%
- cyfran fwyaf y llog ar fenthycy sy'n dod o dan gyfradd llog sefydlog 100%

1.3.4 Polisiau'n ymwneud â'r defnydd o ddeilliadau ariannol i reoli cyfradd llog

a) Delio Ymlaen

Rhoddir ystyriaeth i ddelio o gyfnodau ymlaen yn dibynnu ar amodau'r farchnad. Dim ond gyda chymeradwyaeth ymlaen llaw gan y Pennaeth Cyllid y gellir delio ymlaen.

b) Adneuo Galwadwy

Rhoddir ystyriaeth i ddefnyddio adneuo galwadwy. Dim ond gyda chymeradwyaeth ymlaen llaw gan y Pennaeth Cyllid y gellir defnyddio adneuo galwadwy.

c) LOBO's (benthycy o dan opsiwn y sawl sy'n rhoi benthycy/ benthyciwr)

Rhoddir ystyriaeth i ddefnyddio LOBO's. Dim ond gyda chymeradwyaeth ymlaen llaw gan y Pennaeth Cyllid y gellir defnyddio LOBO's.

1.4 RISG CYFRADD GYFNEWID

Y risg bod amrywiadau mewn cyfraddau cyfnewid dramor yn creu baich annisgwyl neu heb ei gyllidebu ar gronfeydd y Cyngor, nad yw'r sefydliad wedi amddiffyn ei hun yn erbyn yn ddigonol.

1.4.1 Meini prawf cymeradwyedig ar gyfer rheoli newidiadau yn lefelau'r gyfradd gyfnewid

O ganlyniad i natur busnes y Cyngor, gall y Cyngor fod yn agored i risg y gyfradd gyfenwid o dro i dro. Bydd hyn yn digwydd yn bennaf drwy dderbyn incwm neu wynebu gwariant mewn arian cyfred heblaw sterling. Bydd y Cyngor yn mabwysiadu strategaeth ragfantoli lawn i reoli ac ychwanegu sicrwydd at werth sterling y trafodion yma. Golyga hyn y bydd y Cyngor yn cael gwared ag unrhyw risgiau cyfnewid tramor cyn gynted ag y'u gwelir.

Os oes yna rwymedigaeth gytundebol i dderbyn incwm neu wneud taliad mewn arian cyfred heblaw sterling rywryd yn y dyfodol, bydd trafodion cyfnewid tramor ymlaen yn cael eu hystyried, gyda chynghor proffesiynol, i gydymffurfio â'r polisi rhagfantoli llawn hwn. Bydd unrhyw incwm mewn arian tramor a dderbynnir yn annisgwyl yn cael ei droi i sterling ar y cyfle cyntaf oni bo gan y Cynghor rwymedigaeth gytundebol i wneud taliad yn yr un arian ar ddyddiad yn y dyfodol. Yn yr achos hwn, bydd yr arian yn cael ei gadw fel adneuron i gwrdd â'r ymrwymiad gwariant yma.

1.5 RISG AILGYLLIDO

Y risg na ellir ail-ariannu benthyciadau sy'n aeddfedu, cyfalaf, arian prosiect neu bartneriaeth ar delerau sy'n adlewyrchu'r darpariaethau a wnaed gan y sefydliad ar gyfer yr ail-ariannu, cyfalaf a chyfredol (refeniw) ill dau, a / neu fod y telerau'n anghyson â chyflwr cyffredinol y farchnad ar y pryd.

1.5.1 Polisiâu ac arferion dyled / proffilio aeddfedrwydd ariannu cyfalaf arall

Mae unrhyw aildrefnu dyled yn debyg o ddigwydd pan fo'r gwahaniaeth rhwng y gyfradd ail-gyllido a'r gyfradd adbryniad ar ei fwyaf manteisiol a bydd y sefyllfa'n cael ei monitro'n barhaol er mwyn cymryd mantais o unrhyw wriadau a ganfyddir yn y gromlin cynhyrchu. Byddai un neu fwy o'r hyn y nodir isod yn rheswm am aildrefnu:

- a) arbedion o ran costau llog ar isafswm risg;
- b) cydbwysu proffil anweddolrwydd (h.y. y gyfradd o ddyledion cyfraddau llog penodol a chyfraddau llog cyfnewidiol) y portffolio dyledion; ac
- c) addasu'r proffil dyledion sy'n aeddfedu er mwyn gostwng unrhyw risgiau aildrefnu a ddaw yn eu sgil.

Gwneir unrhyw aildrefnu o fewn polisi a strategaeth trysorlys y Cynghor ac adroddir i'r Arweinydd Portffolio yn dilyn gweithrediad. Os yw hi'n credu ei bod hi'n fater o sylwedd, adroddir hefyd i Fwrdd y Cynghor.

1.5.2 Gofynion buddsoddiad cyfalaf amcanol

Bydd yr adran gyfrifeg yn paratoi cynllun tair blynedd ar gyfer gwariant cyfalaf y Cynghor. Bydd hyn yn unol â chanllawiau caniatâd cyfalaf y Llywodraeth. Bydd y cynllun cyfalaf yn cael ei ddefnyddio i baratoi cyllideb refeniw tair blynedd ar gyfer costau benthycia ad-daliadau prifswm, llog a threuliau a fydd yn cymryd i ystyriaeth y cynlluniau ar gyfer gwariant cyfalaf, ad-dalu benthyciadau a rhagfynegon newidiadau yn y gyfradd llog.

1.5.3 Polisi'n ymwneud â chyfyngiadau ar ganlyniadau refeniw cyllido cyfalaf.

Mae'r gyllideb refeniw ar gyfer costau benthycia wedi ei seilio ar y cynllun cyfalaf a'r cynllun benthycia darbodus. Prif ffynhonnell fenthycia'r Cynghor yw'r PWLB.

1.6 RISG CYFREITHIOL A RHEOLEIDDIOL

Y risg bod y Cynghor ei hun, neu sefydliad y mae'n ymdrin ag ef o fewn ei weithgareddau rheolaeth trysorlys, yn peidio â gweithredu yn unol â'i bwerau cyfreithiol neu ofynion rheoleiddiol, a bod y sefydliad yn dioddef colledion o ganlyniad i hynny.

1.6.1 Cyfeiriadau at ddeddfau a rheoliadau perthnasol

Mae'n rhaid i weithgareddau rheolaeth trysorlys y Cyngor gydymffurfio'n llawn â deddf gwlad a rheoliadau'r Cyngor, sef:

- a) Côt Ymarfer Rheolaeth Trysorlys CIPFA 2009;
- b) Safon Ymarfer Broffesiynol CIPFA ar Rheolaeth Trysorlys;
- c) Deddf Llywodraeth Leol a Thai 1989;
- ch) Rheolau Sefydlog y Cyngor sy'n ymwneud â Chytundebau;
- d) Rheoliadau Ariannol y Cyngor; a
- dd) Chynllun Swyddogaethau Dirprwyedig y Cyngor.

1.6.2 Gweithdrefnau ar gyfer amlygu pwerau a neu awdurdodau'r Cyngor i wrthbartïon

Bydd y Cyngor yn paratoi, mabwysiadu a chynnal, fel y conglfeini ar gyfer rheolaeth trysorlys effeithiol:-

- a) Datganiad Polisi Rheolaeth Trysorlys, yn datgan prif egwyddorion ac amcanion ei weithgareddau rheolaeth trysorlys ac, fel rhan annatod o'r datganiad hwnnw,
- b) Arferion Rheoli Trysorlys, yn amlinellu'r modd y bydd y Cyngor yn cyflawni'r egwyddorion a'r amcanion hynny, ac yn rhagfyneigi sut y bydd yn cadw golwg arnynt ac yn eu rheoli.

1.6.3 Gwybodaeth angenrheidiol gan wrthbartïon am eu pwerau a'u hawdurdodau

Dim ond i wrthbartïon ar y rhestr Awdurdodedig y bydd y Cyngor yn rhoi benthg. Lluniwyd y rhestr yn dilyn cyngor gan ymgynghorwyr trysorlys y Cyngor, sydd wedi ymchwilio'n llawn i gefndir a chredyd gwrthbartïon gan ddefnyddio sgoriau credyd Fitch Ratings, Moody's Investor Services a Standard and Poor yn ogystal â dadansoddiad o'u mantolen.

1.6.4 Datganiad ar risgiau gwleidyddol y Cyngor a sut y maent yn cael eu rheoli

Bydd y Pennaeth Cyllid yn cymryd camau priodol gyda'r Cyngor, y Prif Weithredwr ac Arweinydd y Cyngor i ymateb i risgiau gwleidyddol a'u rheoli'n briodol fel newid y Grŵp sydd yn y mwyafrif, yr Arweinyddiaeth ayb.

1.7 TWYLL, AMRYFUSEDDED A LLYGREDD, A RHEOLI MEWN ARGYFWNG

Y risg bod y Cyngor yn methu adnabod amgylchiadau, wrth ddelio gyda rheolaeth trysorlys, pan fyddai risg o golled oherwydd twyll, camgymeriad, llygredigaeth neu bosibilrwydd arall ac yn methu defnyddio systemau a gweithdrefnau priodol a chynnal trefniadau rheolaethol effeithiol i sicrhau nad yw hyn yn digwydd. Mae'r pennawd hon yn cynnwys y risgiau sydd yn arfer cael eu galw'n risgiau gweithredol.

1.7.1 Manylion y systemau a'r gweithdrefnau i'w dilyn, yn cynnwys gwasanaethau Rhyngrwyd.

- a) Bydd trefniadau benthyciadau yn cael eu diffinio yn Rheoliadau Ariannol y Cyngor;
- b) Bydd y Cynllun Dirprwyo i Swyddogion yn gosod allan y lefelau dirprwyedig addas. Caiff pob benthyciad a buddsoddiad, yn cynnwys PWLB, eu negodi gan y Pennaeth Cyllid neu bersonau ag awdurdod.

Digwyddiad:

- a) Mae cofnod manwl o fenthyciadau a buddsoddiadau yn cael ei gadw ar daenlenni yn system Rheolaeth y Trysorlys.
- b) Caiff hwn ei wirio'n annibynnol i fantolen y llyfr cyfrifon ariannol.
- c) Cedwir cofnodion rhagweld llif arian digonol ac effeithiol ar system Reolaeth y Trysorlys i gefnogi'r penderfyniad i fenthycia neu i roi benthyg.
- ch) Anfonir cydnabyddiaeth ysgrifenedig o'r telerau yn syth i'r sefydliad sy'n rhoi benthyg.
- d) Derbynnir cadarnhad ysgrifenedig gan y PWLB am bob fenthyciad.
- dd) Caiff yr holl drafodion a roddir drwy'r broceriaid eu cadarnhau gan nodyn brocer yn dangos manylion y benthygiad a drefnwyd.

Cyflawnder:

- a) Diweddarir y gofrestr fenthyciadau i gofnodi'r holl fenthycia a buddsoddiadau. Mae hyn yn cynnwys dyddiad y trafodion, dyddiad aeddfedu, cyfradd llog ayb.

Mesur:

- a) Caiff y cyfrifiad am ad-daliad y prifswm a'r llog a nodwyd gan y benthyciwr neu'r sawl sy'n rhoi benthyg ei wirio yn erbyn y swm a gyfrifwyd gan system Rheolaeth y Trysorlys.
- b) Mae system Rheolaeth y Trysorlys yn cyfrifo'n awtomatig y taliadau llog sy'n ddyledus ar PWLB a benthygiadau tymor hir eraill. Defnyddir hyn wedyn i wirio yn erbyn yr union swm a delir i'r benthycwyr yma.
- c) Caiff cyfartaledd cyfraddau llog y gronfa benthygiadau cyfalaf wedi eu pwysoli a'r treuliau rheoli dyled eu cyfrifo'n chwarterol drwy ddefnyddio gwybodaeth o'r llyfr cyfrifon ariannol a phrintiau cronadau o system Rheolaeth y Trysorlys.
- ch) Mae'r cyfraddau llog a threuliau yma yn cael eu defnyddio wedyn i gyfrifo'r prifswm, y llog a chostau treuliau rheoli dyled i'r Gronfa Fenthyciadau a'r Adlenwad Cyfrif Refeniw Tai.

Amseroldeb:

- a) Mae'r system Rheolaeth Trysorlys yn atgoffa'r Technegydd Rheolaeth ei bod yn amser talu arian a fenthyciwyd neu arian a roddwyd ei fenthyc.

Rheoleidd-dra:

- a) Dim ond i sefydliadau ar y Rhestr Gymeradwyedig y dylid rhoi unrhyw fenthyciad.
- b) Mae'n rhaid i unrhyw fenthyciadau a godwyd ac ad-daliadau a wnaed fynd yn syth i mewn ac allan o gyfrif banc y sefydliad.
- c) Gosodir cyfyngiadau awdurdod ar bob sefydliad.
- ch) Mae gan froceriaid restr o swyddogion a enwyd i ymgymryd â thrafodion benthygiad.
- d) Mae yna warant yswiriant digonol i weithwyr sy'n cymryd rhan mewn rheoli a chyfrifo benthygiadau.
- dd) Mae'r cyfansymiau rheoli ar y system Rheolaeth Trysorlys ar gyfer benthyca a rhoi benthyg yn cael eu cysoni'n rheolaidd â chodau mantolen y llyfr cyfrifon gan y Swyddog Pensiynau a Buddsoddiadau.
- e) Mae yna wahanu dyletswyddau yn yr Adran rhwng ad-dalu benthygiad a'i wirio a'i awdurdodi.
- f) Mae cysoni banc yn digwydd yn fisol o'r datganiad banc i'r llyfr cyfrifon ariannol.
- ff) Mae gan y tîm rheolaeth trysorlys a'r tîm incwm restr cod ariannol wedi ei diweddarau.

Diogelwch:

- a) Dim ond gyda chyfrinair y gellir mynd i mewn i systemau Rheolaeth Trysorlys.
- b) Dim ond llofnodydd sic y cytunwyd arno all awdurdodi sieciau. Mae'r rhestr o lofnodwyr eisoes wedi ei chytuno arni gan ddarparwr presennol ein gwasanaethau bancio.

Cadarnhad:

- a) Mae mantolenni'r system Rheolaeth Trysorlys yn cael eu gwirio gyda chodau llyfr cyfrifon y fantolen ar ddiwedd pob mis ac ar ddiwedd y flwyddyn ariannol. Cedwir papurau gweithiol ar gyfer archwiliad awdit. Cynhyrchir rhestriad cost ddyled/incwm buddsoddiad bob tro y mae'r costau dyled/incwm buddsoddiad yn cael eu hail-gyfrifo at ddibenion monitro'r gyllideb. Cynhyrchir rhestriad costau dyled/incwm buddsoddiad ar ddiwedd y flwyddyn ariannol hefyd a chedwir y ddogfen hon ar gyfer archwiliad awdit.

1.7.2 Trefniadau cynllunio argyfwng ac wrth gefn

- a) Os yw cyfrifiadur System y Trysorlys yn methu gellir ailosod y meddalwedd ar gyfrifiadur arall a fydd yn gallu cyrchu'r ffeiliau priodol ar y rhwydwaith. Gellir defnyddio cyfrifiadur rhwydwaith wrth gefn hefyd os oes angen.
- b) Os yw'r system bancio electronig yn methu, yna gellir rhoi gorchmynion talu CHAPS dros y ffôn. Gellir cael balansau banc dros y ffôn hefyd.

1.7.3 Manylion yswiriant

Mae gan y Cyngor bolisi yswiriant 'Fidelity' gyda Zurich Municipal. Mae hyn yn gwarantu ar gyfer colli arian drwy dwyll neu anonestrwydd ar ran gweithwyr. Mae gan y Cyngor hefyd warant 'Ymyriad Busnes' gyda Zurich Municipal.

Ar hyn o bryd mae'r Cyngor allan i dendr ar gyfer pris yswiriant a bydd manylion y tendrwr llwyddiannus yn cael ei ychwanegu at y ddogfen hon pan mae'r cytundeb wedi cael ei dyfarnu.

1.8 GWERTH BUDDSODDIADAU AR Y FARCHNAD**1.8.1 Manylion y gweithdrefnau a'r cyfyngiadau cymeradwyedig ar gyfer rheoli'r risg i fuddsoddiadau y gall eu gwerth cyfalaf amrywio.**

Cyfyngir defnydd o fuddsoddiadau y gall eu gwerth cyfalaf amrywio i sefyllfaoedd lle bod angen sicrhau hafan ddiogel mewn unrhyw gyfnod o straen bancio yn y dyfodol.

ARhT2 GWERTH GORAU A MESUR PERFFORMIAD**2.1 Y FETHODOLEG I'W DEFNYDDIO AR GYFER GWERTHUSO EFFAITH PENDERFYNIADAU RHEOLAETH TRYSORLYS**

Cyflwynir adroddiad blynyddol i'r Pwyllgor Archwilio, ar faterion rheolaeth trysorlys yn y cyfarfod cyntaf posibl ar ôl diwedd y flwyddyn ariannol, ond beth bynnag erbyn diwedd mis Medi. Bydd cynnwys yr adroddiad blynyddol yn gynhwysfawr, yn ymdrin â holl weithgareddau ariannol gwaith y trysorlys ac yn cynnwys mesurau perfformiad blynyddol. Mae'n hymgyngorwyr Rheolaeth Trysorlys yn adolygu'n portffolio dyled bresennol dwywaith y flwyddyn a'r holl drafodion a wnaed yn y cyfamser er mwyn sicrhau bod arfer gorau wedi cael ei ddilyn.

2.2 Y POLISI SY’N YMDRIN Â DULLIAU AR GYFER PROFI GWERTH GORAU MEWN RHEOLAETH TRYSORLYS

2.2.1 Amllder a phrosesau tendro

Bydd y prosesau ar gyfer hysbysebu a dyfarnu cytundebau yn unol â Rheolau Sefydlog Cytundeb y Cyngor.

2.2.2 Gwasanaethau bancio

Bydd gwasanaethau bancio yn cael eu hail-dendro neu eu hail-negodi bob 5 mlynedd i sicrhau bod lefel y prisiau yn dangos cynilion effeithlonrwydd a wnaed gan y cyflenwr a’r tueddiadau prisio cyfredol.

2.2.3 Gwasanaethau broceriaeth arian

Bydd y Cyngor yn defnyddio gwasanaethau broceriaeth arian i wneud adneuon neu i fenthycu, a bydd yn darganfod costau pob gwasanaeth cyn eu defnyddio. Bydd rhestr gymeradwyedig o froceriaid yn cael ei llunio sy’n cymryd i ystyriaeth y prisiau a safon y gwasanaethau.

2.2.4 Gwasanaethau ymgynghorwyr

Mae’r Cyngor wedi penodi ymgynghorwyr rheolaeth trysorlys proffesiynol ac ymgynghorwyr prydlesu proffesiynol.

2.2.5 Polisi ar Reolwyr Allanol (Heblaw’r rheiny sy’n perthyn i’r Cronfeydd Pensiwn)

Nid yw’r Cyngor hwn yn defnyddio rheolwr cronfa fuddsoddi allanol i reoli cyfran o arian sydd dros ben.

2.3 Y DULLIAU I’W DEFNYDDIO AR GYFER MESUR PERFFORMIAD GWEITHGAREDDAU RHEOLAETH TRYSORLYS Y CYNGOR

2.3.1 Perfformiad yn cael ei fesur yn erbyn targedau Datganiad Blynyddol Strategaeth y Trysorlys;

2.3.2 Cydymffurfio â Chod Ymarfer Trysorlys CIPFA;

2.3.3 Treuliau wedi eu cynnwys o fewn cyllideb gymeradwyedig.

2.4 METHODOLEG MEINCNODI A CHYFRIFO:

2.4.1 Rheoli dyled

a) Cyfradd gyfartaledd ar bob dyled allanol;

b) Cyfradd gyfartaledd ar ddyled allanol a fenthyciwyd yn y flwyddyn ariannol flaenorol.

2.4.2 Buddsoddiad

Bydd perfformiad enillion buddsoddiad mewnol yn cael ei fesur yn erbyn LIBID 7 diwrnod.

ARhT3 GWNEUD PENDERFYNIADAU A DADANSODDI

3.1 CYLLIDO, BENTHYCA, RHOI BENTHYG, AC OFFERYNNAU/TECHNEGAU NEWYDD:

3.1.1 Cofnodion i'w cadw

Mae gan adran y Trysorlys system reoli trysorlys cyfrifiadurol. Caiff y trafodion benthycia i gyd eu cofnodi ar y system. Ceir manylion llawn am y system yn y llawlyfr defnyddiwr.

Bydd y cofnodion canlynol yn cael eu defnyddio mewn cysylltiad â phob buddsoddiad:

- a)** Allbrint o'r gweddill yn y banc ar ddechrau pob diwrnod. (Caiff y gweddill a gliriwyd sy'n cael ei ddangos ar yr allbrint ei ddefnyddio fel man cychwyn i'r blaenamcaniad arian dyddiol).
- b)** Mae taflen llif arian yn cael ei llenwi a'i llofnodi gan y sawl a'i llenwodd. Yna mae'r daflen yn cael ei gwirio gan berson arall. (Defnyddir y daflen llif arian ar gyfer blaenamcanion arian dyddiol, gan ei bod yn rhoi manylion y gweddill cychwynol yn y banc a phob buddsoddiad sy'n dod i mewn neu daliadau sy'n mynd allan o'r cyfrifon).
- c)** Caiff sgysiau ffôn sy'n ymwneud â delio eu recordio. (Cedwir yr hen dapiau mewn cwpwrdd dan glo nes bod pob un o'r buddsoddiadau ar y tâp wedi aeddfedu).
- ch)** Pan fo buddsoddiadau'n cael eu gwneud, caiff y ddêl ei chofnodi ar daflenni benthycia. Rhaid llenwi taflen fenthycia ar wahân i bob buddsoddiad unigol. Mae'r daflen fenthycia yn dangos y dyddiad y gwnaed y buddsoddiad, y gwrthbarti, y brocer, y swm a fuddsoddiwyd, hyd y benthyciaid a'r gyfradd llog.
- d)** Mae llythyr yn cael ei anfon hefyd i'r gwrthbarti, yn dangos y deliwr, y swm, y cyfnod, y gwrthbarti, y gyfradd llog, dyddiad ad-dalu a manylion yr ad-daliad. Dylid derbyn cadarnhad ysgrifenedig o delerau'r ddêl gan y brocer a/neu'r gwrthbarti.
- dd)** Mae manylion y buddsoddi i gyd yn cael eu mewnbynnu wedyn i'r system reoli trysorlys cyfrifiadurol.

Bydd y cofnodion canlynol yn cael eu defnyddio yn gysylltiedig â phob benthyciaid:

- a)** Rhaid llenwi ffurflen Blaenswm PWLB. Rhaid i'r cais gael ei awdurdodi gan y Cyfarwyddwr Strategol Adnoddau, y Pennaeth Cyllid neu'r Uwch Reolwr Cyllid cyn y gellir gwneud y trafodion.
- b)** Dylid derbyn cadarnhad ysgrifenedig o'r ddêl gan y PWLB. Dylai'r cadarnhad gynnwys gwybodaeth fel dyddiad y blaenswm, y ffi a dalwyd, y prifswm, y cyfnod ad-dalu a'r gyfradd llog blynyddol.
- c)** Mae manylion y benthyciaid yn cael eu mewnbynnu wedyn i'r system reoli trysorlys cyfrifiadurol.

3.1.2 Prosesau i'w dilyn

- a)** Dadansoddiad llif arian;
- b)** Cysoni'r llyfr cyfrifon;
- c)** Adolygiad chwarterol o'r gofynion benthycia;
- ch)** Monitro blaenamcanion costau'r benthyciaid a chostau llog a threuliau;
- d)** Adolygiad o'r cyfleoedd i aildrefnu dyled;
- dd)** Casglu gwybodaeth perfformiad misol.

3.1.3 Materion i'w trafod

3.1.3.1 Gyda phob penderfyniad bydd y Cyngor:

- a) yn anad dim yn gwbl eglur am natur a graddfa'r risgiau y gallai'r Cyngor fod yn eu hwynebu;
- b) yn sicr bod y penderfyniad a wnaed a natur y trafodion yn gyfreithiol, a bod pob awdurdod i symud ymlaen wedi eu rhoi;
- c) yn fodlon bod y dogfennau yn ddigonol i gyflwyno amcanion y Cyngor ac i warchod buddiannau'r Cyngor, a dangos cadw tŷ da.
- ch) gwneud yn siŵr bod y trydydd person yn foddhaol yng nghyd-destun polisiau teilyngdod credyd y Cyngor a'u bod wedi cadw at y cyfyngiadau.
- d) yn fodlon bod telerau unrhyw drafodion wedi eu gwirio'n llawn yn erbyn y farchnad, a'u cael yn gystadleuol.

3.1.3.2 O ran benthycia a phenderfyniadau cyllido eraill, bydd y Cyngor:

- a) yn ystyried y seiliau cyfradd llog eraill sydd ar gael, y cyfnod mwyaf priodol i gyllido a'r proffiliau ad-dalu i'w defnyddio;

3.1.3.3 O ran penderfyniadau buddsoddi, bydd y Cyngor yn:

- a) ystyried y cyfnod mwyaf ffafriol, yng ngoleuni'r llif arian sydd ar gael ac amodau cyffredinol y farchnad;
- b) ystyried y nwyddau a'r technegau buddsoddi eraill sydd ar gael, yn enwedig goblygiadau defnyddio unrhyw rai a allai wneud y Cyngor yn agored i newidiadau yng ngerwerth ei gyfalaf.

ARhT4 OFFERYNNAU, DULLIAU A THECHNEGAW CYMERADWY

4.1 GWEITHGAREDDAU CYMERADWY YNG NGWEITHREDIAD RHEOLAETH Y TRYSORLYS

4.1.1 Y rhain yw'r gweithgareddau cymeradwy yng ngweithrediad Rheolaeth y Trysorlys:

- a) benthycia cyllid;
- b) buddsoddi arian dros ben;
- c) rheoli dyled gan gynnwys ail-drefnu;
- ch) rheoli effaith y gyfradd llog;
- d) ystyried, cymeradwyo a defnyddio offerynnau ariannol newydd a thechnegau rheoli'r trysorlys;
- dd) rheoli'r llif arian dyddiol a'r rhagolygon tymor hir ohono;
- e) gweithgareddau bancio; a
- f) phrydlesu.

4.2 OFFERYNNAU CYDNABYDDEDIG AR GYFER BUDDSODDIADAU

4.2.1 Bydd pob buddsoddiad yn cydymffurfio â Rheoliadau Buddsoddi Cymeradwy Cyllid Cyfalaf Awdurdodau Lleol 1990 SI 426 a'r newidiadau ers hynny. Y rhain yw'r offerynnau a ddefnyddir:

- a) cyfnod adneon gyda banciau a chymdeithasau adeiladu hyd at uchafswm o 5 mlynedd;
- b) cyfnod adneon gydag Awdurdodau Lleol eraill hyd at uchafswm o flwyddyn;
- c) cronfeydd marchnad arian sydd yn ateb y meini prawf a gafwyd yn SI 451 yn 2002.

4.2.2 Cyfrifoldeb y Pennaeth Cyllid fydd creu rhestr o'r sefydliadau y caiff y Cyngor fuddsoddi ei arian ynddynt ynghyd ag unrhyw gyfyngiadau penodol rhwng gwrthbartion a berthyn iddynt. Gweler y rhestr gymeradwy gyfredol yn y Datganiad Strategaeth Rheolaeth Trysorlys.

4.3 TECHNEGAW CYMERADWY

- a) Nid yw'r Cyngor yn delio ymlaen hyd at 364 diwrnod;

4.4 DULLIAU CYMERADWY A FFYNONELLAU ER MWYN CODI ARIAN CYFALAF

4.4.1 Bydd y Cyngor yn codi arian yn unol â Deddf Llywodraeth Leol a Thai 1989 yn unig a bydd gan y Cyngor nifer o ddulliau cymeradwy a ffynonellau er mwyn codi arian cyfalaf oddi mewn i gyfyngiadau'r Ddeddf. Y rhai hyn yw:

Ar y Fantolen	Sefydlog	Newidiol
PWLB	●	●
EIB	●	●
Marchnad (tymor hir)	●	●
Marchnad (dros dro)	●	●
Gorddrafft		●
Mewnol (derbyniadau cyfalaf & balansau refeniw)	●	●
Prydlesu (heb fod yn brydlesau gweithredol)	●	●

Dulliau Eraill o Ariannu

Grantiau Cyfalaf y Llywodraeth a'r GE
Arian Loteri
PFI/PPP
Prydlesau gweithredol

Rhoddir ystyriaeth i bob math o gyllid yn unol â'r sefyllfa ariannol ar y pryd, y rheoliadau ac ystyriaethau lleol. Rhoddir pwerau dirprwyedig i'r Pennaeth Cyllid yn unol â'r Rheoliadau Ariannol, Rheolau Sefydlog, Polisi'r Cynllun Dirprwyo i Swyddogion a Strategaeth Rheolaeth Trysorlys i wneud y trefniadau benthyca mwyaf addas o blith y ffynonellau cymeradwy.

ARhT5 TREFNIADAETH, EGLURDER A GWAHANIAD CYFRIFOLDEBAU, A THREFNIADAU DELIO

5.1 CYFYNGIADAU I GYFRIFOLDEBAU/DISGRESIWN AR LEFELAU PWYLLGOR/GWEITHREDOL

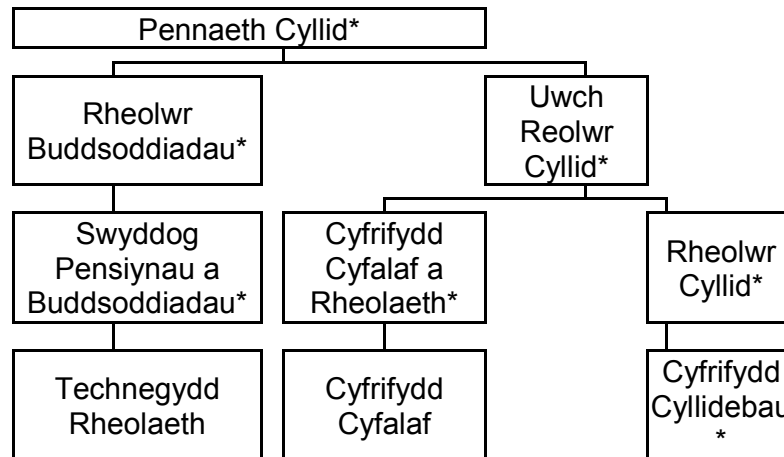
- Bydd Bwrdd y Cyngor yn derbyn ac yn adolygu adroddiadau ar bolisiau, arferion a gweithgareddau rheolaeth trysorlys, yn ogystal â'r strategaeth rheolaeth trysorlys blynyddol bwriadedig.
- Bydd yr Arweinydd Portffolio yn derbyn adroddiadau ynglŷn ag unrhyw ail-drefnu dyledion ac os yw hi'n credu ei bod hi'n fater o sylwedd, adroddir hefyd i Fwrdd y Cyngor.
- Bydd y Pwyllgor Archwilio yn derbyn yr adroddiad blynyddol ar y gwir strategaeth rheolaeth trysorlys yn erbyn yr hyn a ddisgwyliid.
- Cyfrifoldeb y Pennaeth Cyllid fydd creu newidiadau i'r cymalau a fabwysiadwyd gan y Cyngor, y datganiad polisi rheolaeth trysorlys ac arferion rheolaeth trysorlys.
- Bydd y Pennaeth Cyllid yn cymeradwyo gwahaniad cyfrifoldebau.
- Bydd y Pennaeth Cyllid yn derbyn ac yn adolygu adroddiadau archwilio allanol ac yn gwneud argymhellion i'r Pwyllgor Archwilio.
- Bydd y Cyfarwyddwr Corfforaethol a'r Pennaeth Cyllid yn cymeradwyo'r dewis o ddarparwyr gwasanaeth allanol ac yn gosod y termau ac amodau yn unol â Rheoliadau Ariannol.

5.2 EGWYDDORION AC ARFERION YNGHYLCH PENNU CYFRIFOLDEBAU

Y Pennaeth Cyllid, yr Uwch Reolwr Cyllid neu'r Rheolwr Buddsoddi sydd yn awdurdodi pob benthyciad tymor hir newydd. Wedi derbyn yr awdurdodiad bydd y Swyddog Pensiynau a Buddsoddiadau yn dwyn y benthyciad hwnnw ymlaen.

Mae'r awdurdod i weithredu ar fenthyciad sydd yn ymwneud â threfniadau cynharach wedi'i ymddiried i'r Swyddog Pensiynau a Buddsoddiadau. Bydd un o'r llofnodwyr awdurdodedig yn awdurdodi benthyciadau a buddsoddiadau tymor byr .

5.3 SIART TREFNIADAETH RHEOLAETH Y TRYSORLYS



* Llofnodwyr Awdurdodedig

5.4 DATGANIAD CYFRIFOLDEBAU/DYLETSWYDDAU POB SWYDD YN Y TRYSORLYS

5.4.1 Pennaeth Cyllid

Bydd y Pennaeth Cyllid yn:

- Argymhell polisi rheolaeth trysorlys i Fwrdd y Cyngor i'w gymeradwyo, gan adolygu'r cyfryw yn rheolaidd, a goruchwylio cydymffurfiad.
- Cyflwyno adroddiadau polisi rheolaeth trysorlys i'r Pwyllgor Archwilio yn ôl yr angen.
- Cyflwyno cyllidebau ac amrywiad cyllidebau yn unol â'r Rheoliadau Ariannol a chyfarwyddyd.
- Derbyn ac adolygu adroddiadau gwybodaeth rheoli.
- Sicrhau bod adnoddau a sgiliau rheolaeth trysorlys yn ddigonol a bod cyfrifoldebau wedi'u rhannu'n effeithiol yn swyddogaeth rheolaeth trysorlys.
- Sicrhau bod y rhai sydd yn gweithredu ym maes rheolaeth trysorlys yn dilyn y polisiau a gweithdrefnau awdurdodedig bob amser.
- Sicrhau bod yr archwiliad mewnol yn ddigonol a chysylltu â'r archwiliad allanol.

Rhoddyd pwerau dirprwyedig i'r Pennaeth Cyllid trwy gyfrwng y polisi hwn iddo wneud y benthyciadau mwyaf addas o'r ffynonellau cymeradwy ac iddo wneud y buddsoddiadau mwyaf addas yn yr offerynnau cymeradwy.

Caiff y Pennaeth Cyllid ddirprwyo ei awdurdod i fenthycu a buddsoddi i aelodau o'i staff. Rhaid cael awdurdod i weithredu trafodion gan o leiaf un o'r llofnodwyr awdurdodedig.

Bydd y Pennaeth Cyllid yn sicrhau yr ymlynir wrth y Polisi ac os na fydd hynny'n digwydd bydd yn dod â'r mater i sylw'r aelodau etholedig cyn gynted ag y bo modd. Cyn cychwyn ar unrhyw weithred i ariannu, benthycu neu fuddsoddi cyfalaf, cyfrifoldeb y Pennaeth Cyllid yw sicrhau ei fod wedi'i fodloni, trwy ymgynghori gydag adran gyfreithiol y Cyngor ac ymgynghorwyr allanol fel y bo'n briodol, na fydd y weithred fwriadedig yn torri unrhyw statud, rheoliad allanol na Rheoliadau Ariannol y Cyngor.

5.4.2 Rheolwr Buddsoddiadau

Rhain yw'r cyfrifoldebau: -

- a) Paratoi Polisi Rheolaeth Trysorlys drafft i'w gymeradwyo, gan adolygu'r cyfryw yn rheolaidd, a goruchwyllo cydymffurfiad.
- b) Paratoi Adroddiadau Gwybodaeth Rheoli i'w gymeradwyo, gan adolygu'r cyfryw yn rheolaidd, a goruchwyllo cydymffurfiad.
- c) Paratoi adroddiadau ac ystadegau ar berfformiad Rheolaeth Trysorlys.
- ch) Goruchwyllo holl weithgareddau'r Swyddog Pensiynau a Buddsoddiadau a staff eraill sydd yn ymgymryd â dyletswyddau Rheolaeth Trysorlys.
- d) Argymhell penodi darparwyr gwasanaeth allanol yn unol â rheolau sefydlog y Cyngor.

5.4.3 Swyddog Pensiynau a Buddsoddiadau

Rhain yw'r cyfrifoldebau: -

- a) Cynorthwyo'r Rheolwr Buddsoddiadau i baratoi Polisi Rheolaeth Trysorlys drafft ac Adroddiadau Gwybodaeth Rheoli.
- b) Cynorthwyo'r Rheolwr Buddsoddiadau i baratoi adroddiadau ac ystadegau ar berfformiad Rheolaeth Trysorlys.
- c) Gweithredu trafodion ariannol.
- ch) Glynw wrth bolisiau ac arferion a gytunwyd yn ddyddiol.
- d) Cynnal perthynas gyda trydydd-bartïon a darparwyr gwasanaeth allanol.
- dd) Goruchwyllo staff rheolaeth trysorlys.
- e) Monitro perfformiad yn ddyddiol.
- f) Cyflwyno adroddiadau gwybodaeth rheoli.
- ff) Adnabod ac argymhell cyfleoedd i wella arferion.
- g) Gwneud y swyddogaeth llif arian dyddiol yn absenoldeb y Technegydd Rheolaeth â'r Cyfrifydd Rheolaeth.

5.5 TREFNIADAU MEWN CYFNODAU O ABSENOLDEB

Gweler y siart yn 5.3 a'r Datganiad Cyfrifoldebau yn 5.4 uchod.

5.6 RHESTR BROCCERIAID CYMERADWY

Caiff y Cyngor ddefnyddio'r brocceriaid a ganlyn:-

- a) Prebon Yamane (UK) Ltd;
- b) Icap Ltd;
- c) Sterling Brokers Ltd;
- ch) City Deposit Brokers Ltd;
- d) Martin Brokers (UK) Plc;
- dd) King & Shaxson.

5.7 POLISI AR WASANAETHAU BROCCERIAID

Bydd y Cyngor yn ceisio rhannu gwaith rhwng brocceriaid. Fodd bynnag, blaenoriaeth gyntaf y Cyngor fydd sicrhau'r cyfraddau gorau oll.

5.8 POLISI AR DAPIO TRAFODAETHAU

Bydd y Cyngor yn cofnodi pob trafodaeth gyda brocceriaid neu wrthbartïon pan fydd yn cadarnhau telerau neu awdurdodi taliad neu gyfarwyddyd arall. Cedwir y tapiau mewn cwpwrdd dan glo nes y bydd pob un o'r buddsoddiadau y soniwyd amdanynt ar y tap wedi aeddfedu .

5.9 ARFERION DELIO UNIONGYRCHOL

Bydd y Cyngor yn delio'n uniongyrchol gyda rhai gwrthbartïon. Sylweddolwyd y gellir cael manteision ychwanegol, megis gwell cyfraddau llog, trwy ddelio'n uniongyrchol.

5.10 GWEITHDREFNAU TROSGLWYDDO SETLIAD

Mae pedwar rhan i'r broses hon a bydd o leiaf tri aelod o staff yn cymryd rhan yn y broses. Bydd angen i bob un ohonynt arwyddo tan y pennawd perthnasol ar y ffurflen "Taliadau CHAPS" i gadarnhau eu bod wedi gwneud yr hyn y dylasant ei wneud. Mae pedwar rhan i'r broses fel a ganlyn:

- a) Bydd y Technegydd Rheolaeth (neu'r sawl a wnaeth y llif arian yn ei absenoldeb) yn mewnosod y data ar y Barclays Business Internet Banking (BBIB). Bydd y data'n cynnwys enw'r gwrthbarti, manylion y cyfrif banc a swm yr arian a drosglwyddir iddynt. Wedi cwblhau'r manylion hyn bydd yn rhoi ei lofnod gyferbyn â'r pennawd "Mewnosod" ar y ffurflen. Wedi gwneud hyn bydd yn rhoi'r ffurflen i'r Cyfrifydd Rheolaeth (neu i rywun arall yn ei absenoldeb).
- b) Bydd y Cyfrifydd Rheolaeth (neu rywun arall yn ei absenoldeb) yn gwirio'r symiau i sicrhau bod yr holl fanylion ar y ffurflen yn gywir. Mae'n rhaid iddo sicrhau bod enw'r banc neu'r gymdeithas adeiladu yn ymddangos ar ein rhestr o wrthbartïon ac nad ydym yn mynd dros ben yr uchafswm a gytunwyd. Mae'n rhaid iddo hefyd sicrhau cywirdeb y cod banc a manylion y cyfrif banc yn erbyn y rhestr lamedig o wrthbartïon. Wedi gwirio'r manylion hyn bydd yn rhoi ei lofnod gyferbyn â'r pennawd "Archwiliwyd" ar y ffurflen. Yna bydd yn trosglwyddo'r ffurflen i un o'r swyddogion awdurdodedig.
- c) Bydd y swyddog awdurdodedig yn mynd i mewn i'r "BBIB" i sicrhau y mewnosodwyd y manylion yn gywir ac i wirio'r taliad. Yna bydd y swyddog yn rhoi ei lofnod gyferbyn â'r pennawd "Gwireddwyd" ar y ffurflen ac yn ei throsglwyddo i swyddog awdurdodedig arall.
- ch) Bydd swyddog awdurdodedig arall yn mynd i mewn i'r "BBIB" ac yn sicrhau bod y manylion yn gywir ac yn awdurdodi a throsglwyddo'r taliad. Mae'r swyddog awdurdodeg yn cadarnhau bod statws y taliad yn dangos fel "completed" ar y sgrin "View Payments", yn llofnodi gyferbyn â'r pennawd "Awdurdodwyd" ar y ffurflen ac yn ei dychwelyd at y Technegydd Rheolaeth (neu'r sawl a wnaeth y llif arian yn ei absenoldeb) a bydd yntau wedyn yn ffeilio'r ffurflen.

Oherwydd prinder staff mewn rhai achosion bydd yr un person wedi gwneud rhan b) ac c). Fodd bynnag nid yw'r "BBIB" yn caniatáu i'r un person wneud mwy nag un rhan o gamau a), c) ac ch).

Mae'n rhaid cwblhau'r trosglwyddiad cyn 2.30 o'r gloch ar yr un diwrnod.

5.11 ANGHENION DOGFENNU

Cwblheir taflen fenthycia ar gyfer pob trosglwyddiad a bydd yn cynnwys y manylion a ganlyn - rhif y benthyciad, y gwrthbarti, y swm, y cyfnod, y gyfradd llog, dyddiad y delio, dyddiad y taliad(au), y brocer, y cyfrif banc a'r rheswm dros wneud y benthyciad dros y cyfnod rhagnodedig. Yna bydd y Technegydd Rheolaeth yn llofnodi'r daflen.

5.12 TREFNIADAU SY’N YMWNEUD Â RHEOLI CRONFEYDD TRYDYDD-BARTION

Cyfrifoldeb y Pennaeth Cyllid yw delio gyda chronfeydd ar gyfer trydydd-bartion (e.e. cronfeydd ymddiriedolaeth i ysgolion). Bydd yn cadw holl oblygiadau'r Ddeddf Gwasanaethau Cyllidol 1986 mewn cof wrth ddelio gyda'r cronfeydd hyn.

ARhT6 GOFYNION O RAN ADRODD, A THREFNIADAU AR GYFER GWYBODAETH I REOLWYR

6.1 CYNWYS AC AMLEDD GOFYNION ADRODD YN ÔL I'R BWRDD

6.1.1 Datganiad Strategaeth Blynyddol Rheolaeth Trysorlys

Mae Strategaeth Rheolaeth Trysorlys yn egluro gweithgareddau bwriadedig y trysorlys dros y flwyddyn ariannol nesaf. Cyflwynir y strategaeth hon i Fwrdd y Cyngor i'w chymeradwyo ar ddechrau neu cyn cychwyn pob blwyddyn ariannol. Mae'r Strategaeth wedi'i seilio ar y farn gyfredol ar gyfraddau llog ynghyd â rhagolygon blaenllaw ar y farchnad a geir gan ymgynghorydd y trysorlys i'r Cyngor. Mae'r Strategaeth Rheolaeth Trysorlys yn rhoi sylw i'r hyn a ganlyn:

- a) sefyllfa bresennol portffolio rheolaeth trysorlys;
- b) y cyfyngiadau mewn grym a fydd yn cyfyngu ar weithgareddau'r Cyngor a risg y trysorlys;
- c) y rhagolygon ar gyfer cyfraddau llog;
- ch) benthyciadau cyfalaf a'r strategaeth portffolio benthycia gan gynnwys y Gofyn Cyllido Cyfalaf;
- d) strategaeth buddsoddiadau dros dro;
- dd) nifer y cyfleodd i ail-drefnu dyledion;
- e) arian dros ben.

Bydd y Pennaeth Cyllid yn cyflwyno unrhyw newidiadau y bydd angen eu gwneud i'r strategaeth hon i Fwrdd y Cyngor i'w cymeradwyo.

6.1.2 Cyfyngiadau Benthycia

Cyn cychwyn pob blwyddyn ariannol bydd y Cyngor yn cymeradwyo'r cyfyngiadau a ganlyn:

- a) faint o'r cyfyngiad benthycia cyfan sydd heb ei dalu drwy fenthycia tymor byr;
- b) y gyfran uchaf o log ar fenthycia sydd dan reolaeth llog cyfradd newidiol.

Cyfrifoldeb y Pennaeth Cyllid yw cynnwys y cyfyngiadau hyn yn Strategaeth Flynyddol Rheolaeth Trysorlys a sicrhau cydymffurfiaid â hwynt. Pe byddai angen newid y terfynau hyn bydd y Pennaeth Cyllid yn cyflwyno'r newidiadau hynny i Fwrdd y Cyngor i'w cymeradwyo.

6.2 CYNWYS AC AMLEDD YR ADRODDIADAU GWYBODAETH RHEOLI

6.2.1 Adroddiad Rheolaeth Trysorlys

Cyflwynir adroddiad blynyddol i'r Pwyllgor Archwilio yn y cyfarfod cyntaf posibl ar ôl diwedd y flwyddyn ariannol neu erbyn diwedd mis Medi yn ôl fel y digwydd. Bydd yr adroddiad hwnnw'n cynnwys yr hyn a ganlyn: -

- a) darlun cynhwysfawr ar gyfer y flwyddyn ariannol o'r holl bolisiau, gynlluniau, gweithgareddau a chanlyniadau ar gyfer y trysorlys;
- b) manylion y trafodion ariannol a weithredwyd;
- c) mesuriadau perfformiad;
- ch) graddau cydymffurfiaid â Chyfyngiadau'r Trysorlys.

6.2.2 Monitro

Cyflwynir adroddiad canol flwyddyn adolygu rheolaeth trysorlys ar gyfer y cyfnod hyd at 31 Awst i'r Pwyllgor Archwilio er gwybodaeth a chraffu ym mis Medi. Cyflwynir adroddiadau monitro cyson ar weithgareddau a risgiau rheolaeth trysorlys i'r Pwyllgor Archwilio fel bo angen.

6.2.3 Craffu

Mae'r Pwyllgor Archwilio/ Prif Bwyllgor Craffu yn craffu'r polisiau ac ymarferion rheolaeth trysorlys yn ogystal â'r Strategaeth Blynyddol a'r Strategaeth Buddsoddi cyn i'w cyflwyno i Fwrdd y Cyngor.

6.2.4 Adrodd ar Ail-drefnu Dyledion

Os gwneir unrhyw ail-drefnu dyledion fe adroddir i'r Arweinydd Portffolio. Os yw hi'n credu ei bod hi'n fater o sylwedd, adroddir hefyd i Fwrdd y Cyngor.

6.2.5 Adroddiadau Rheoli Eraill

Bydd y Swyddog Pensiynau a Buddsoddiadau yn cyflwyno adroddiadau gwybodaeth rheoli yn chwarterol ac fe'i cyflwynir i'r Pennaeth Cyllid.

Bydd yr adroddiadau misol yn cynnwys yr wybodaeth a ganlyn:-

- a) mesur misol o'r perfformiad buddsoddi yn erbyn y "LIBID" 7 diwrnod (y cyfartaledd ar gyfer y mis) yn ystod y flwyddyn ariannol;
 - b) crynodeb misol cyfamserol o'r holl fuddsoddiadau a wnaed yn ystod y flwyddyn ariannol;
 - c) crynodeb cyfamserol o'r holl fenthyca a wnaed yn ystod y flwyddyn ariannol.
- Ni ellir mesur perfformiad tan ar ôl diwedd y flwyddyn ariannol.

ARhT7 TREFNIADAU CYLLIDEBU, CYFRIFWAITH AC ARCHWILIO

7.1 ANGHENION STATUDOL/RHEOLIADOL

Defnyddir y Côd Ymarfer Cyfrifwaith Awdurdodau Lleol ym Mhrydain Fawr gan CIPFA i lunio'r cyfrifon; y mae'r cod yn cynrychioli arferion cyfrifwaith priodol a sylfaenwyd yn y gyfraith.

7.2 ARFERION A SAFONAU CYFRIFWAITH

Rhoddir sylw priodol i'r Codau Ymarfer a Safonau Cyfrifwaith sydd yn berthnasol i Awdurdodau Lleol ym Mhrydain Fawr. Mae'r Cyngor wedi mabwysiadu'r egwyddorion a welir yng Nghod Ymarfer Rheolaeth Trysorlys yn y Gwasanaethau Cyhoeddus a Chyfarwyddyd Traws Sector gan CIPFA yn ei gyfanrwydd ("Côd a Chyfarwyddyd CIPFA").

7.3 CYFRIFON/CYLLIDEBAU SAMPL

Bydd cyllideb ar gyfer llog, treuliau a chostau mewn perthynas â thaliadau benthyca yn cael ei pharatoi fel rhan o'r ymarfer gosod cyllideb a bydd yn cael ei harolygu pob chwarter.

7.4 RHESTR ANGHENION GWYBODAETH YR ARCHWILWYR ALLANOL.

7.4.1 Benthyciadau

Y rhain yw gofynion gwybodaeth yr Archwilwyr Allanol:

- a) Cysoni'r balans ar y benthyciadau heb eu talu ar ddiwedd y flwyddyn ariannol gyda'r cyfriflyfr ariannol;
- b) Dadansoddi aeddfedrwydd y benthyciadau heb eu talu;
- c) Cysoni'r llog ar fenthyciadau a'r premiymau a dalwyd gyda'r cyfriflyfr ariannol fesul y math o fenthyciad;
- ch) Cysoni'r adroddiad ar groniadau llog y Farchnad a'r "PWLB" gyda'r cyfriflyfr;
- d) Cyfrifiad o'r llog ar y gronfa benthyciadau a chostau rheoli dyledion;
- dd) Manylion ynglŷn â'r holl fenthycia newydd a wnaethpwyd yn ystod y flwyddyn;
- e) Manylion ynglŷn â'r holl ail-drefnu dyledion a wnaethpwyd yn ystod y flwyddyn.

7.4.2 Buddsoddiadau

Y rhain yw gofynion gwybodaeth yr Archwilwyr Allanol:

- a) Cysoni'r buddsoddiadau heb eu talu ar ddiwedd y flwyddyn ariannol gyda'r cyfriflyfr ariannol;
- b) Cysoni'r llog a dderbyniwyd yn ystod y flwyddyn;
- c) Cysoni'r llog cronedig ar ddiwedd y flwyddyn ariannol.

ARhT8 RHEOLAETH ARIAN A LLIF ARIAN

8.1 TREFNIADAU AR GYFER PARATOI RHAGAMCANIADAU LLIF ARIAN

Bydd rhagamcaniadau llif arian yn cael eu paratoi'n ddyddiol ac yn flynyddol. Fe adolygir y rhagamcaniadau llif arian blynyddol yn chwarterol ac fe'u haddasir hwynt yn unol ag unrhyw newidiadau hysbys yn y lefelau incwm a gwariant yn ogystal â newidiadau mewn dyddiadau talu a dyddiadau derbyn.

8.2 CYNWYS AC AMLEDD CYLLIDEBAU LLIF ARIAN

Bydd y rhain wedi'u cynnwys yn y rhagamcaniadau llif arian:

- a) Rhediad taliadau – yn wythnosol, pob pythefnos a phob mis;
- b) Pensiynau a dalwyd - y diwrnod gwaith olaf o'r mis;
- c) Cymhorthdal Budd-dal Tai - yn fisol;
- ch) Credydwyd – teirgwaith yr wythnos;
- d) Treth Cyngor a'r Gyfradd Ddomestig Genedlaethol (GDdG);
- dd) Grantiau Cymorth Trethi (GCT)- amrywiol;
- e) Prifswm a llog "PWLB" a Marchnad– amrywiol;
- f) Archebiannau – amrywiol.

8.3 RHESTR FFYNONELLAU GWYBODAETH

- a) TR126(a)'au neu'r rhestr gyflogau ar gyfer rhediad taliadau;
- b) TR126(b)'au neu'r rhestr gyflogau ar gyfer pensiynau;
- c) Manylion Taliadau a dderbynnir gan y Cynulliad o leiaf wythnos o flaen llaw yn rhoi manylion y swm a'r dyddiad y bydd yr arian yn ymddangos yng nghyfrif banc y Cyngor;
- ch) TR126(a)'au ar gyfer manylion credydwyr;
- d) Gwybodaeth ynglŷn â Threth Cyngor a'r GDdG a geir gan yr Adran Refeniw;
- dd) Bydd y Cynulliad yn anfon amserlen taliadau Grantiau Cymorth Trethi (GCT) atom cyn cychwyn pob blwyddyn ariannol. Telir y GCT i ni mewn rhandaliadau drwy gydol y flwyddyn. Mae'r amserlen yn rhoi dyddiad talu pob rhandaliad a'r swm a delir;
- e) System Rheoli Trysorlys ar gyfer taliadau llog a thaliadau premiwm ar fenthyciadau. Bydd y "PWLB" hefyd yn anfon Amserlenni Ad-dalu Benthyciadau atom ychydig o wythnosau cyn y dyddiad i'w dalu;
- f) Cawn fanylion gan Awdurdod Heddlu Gogledd Cymru, yr Awdurdod Tân, Asiantaeth yr Amgylchedd a.y.b. cyn cychwyn pob blwyddyn ariannol.

8.4 GWEITHDREFNAU CYFRIFLENNI

Bydd cyfriflenni ar gyfer pob cyfrif incwm yn cael eu codi o'r system fancio yn ddyddiol. Rhoddir cod ar gyfer pob un o'r trafodion a defnyddir y ddogfen i fewnosod gwybodaeth yn y system derbyniadau arian. Bydd y rhyngwyneb derbyniadau arian a geir pob diwrnod ar derfyn masnachu yn diweddarar'r cyfriflyfr cyffredinol a'r is-systemau perthnasol. Bydd yr holl drafodion incwm i mewn i'r banc yn cael eu gwirio'n ddyddiol yn erbyn y cyfriflyfr cyffredinol ac fe geir datganiad cysoni ar derfyn pob mis.

8.5 TREFNU TALIADAU A THELERAU MASNACH GYTUNEDIG GYDA CHREDYDWYR

Ein polisi arferol ni yw talu credydwyr o fewn 30 diwrnod ers dyddiad yr anfoneb. Er hynny, yn dilyn gofynion Cynulliad Cymru gwneir taliadau o fewn 10 diwrnod lle'n bosib ar hyn o bryd er mwyn cefnogi busnesau gyda'u llif arian yn yr hinsawdd ariannol anodd. Adolygir y polisi yng ngoleuni unrhyw newidiadau i ofynion Cynulliad Cymru. Mae'n rhaid gwneud taliadau tystysgrifedig i isgontractwyr o fewn 14 diwrnod.

8.6 TREFNIADAU AR GYFER MONITRO LEFELAU DYLEDWYR A CHREDYDWYR

Rhoddir adroddiadau misol gyda manylion dyledion heb eu talu i'r rheiny mewn adrannau gwasanaeth sydd â diddordeb. Bydd adroddiadau yn cael eu llunio a'u rhoi i'r Pennaeth Cyllid a'r Uned Effeithlonrwydd Canolog ynglŷn â monitro cyfraddau casglu a dadansoddi hen ddyledion yn chwarterol. Cyfrifir y ddarpariaeth drwgddyled yn flynyddol ar sail y dadansoddiad o hen ddyledion ar ddiwedd y flwyddyn.

Mae'r adran Credydwyr yn rhoi ystadegau chwarterol o'r anfonebau a ddanfonwyd gan bob adran a'r gyfran a dalwyd o fewn 10 diwrnod a 32 diwrnod i'r Pennaeth Cyllid.

8.7 Y DREFN YNGLŷN Â BANCIO ARIAN

Yn unol â'r rheoliadau ariannol bydd yr holl arian a'r sieciau a dderbynnir gan unrhyw Swyddog ar ran y Cyngor yn cael ei roi'n syth yn y banc neu i Arianwyr y Cyngor i'w bancio yn ddyddiol neu o fewn cyfnod o amser a bennwyd gan y Pennaeth Cyllid ac ni chaniateir unrhyw ddiidyniad.

ARhT9 CUDDIO TARDDIAD ARIAN GWEITHGAREDDAU TROSEDDOL

9.1 Y DREFN YNGLŶN Â DARGANFOD PWY YW'R BENTHYCWYR A PHROFI DILYSRWYDD

Ni fydd y Cyngor fel arfer yn derbyn benthyciadau gan unigolion. Bach yw nifer a maint y benthyciadau a wnaeth y Cyngor gydag unigolion. Bydd y Cyngor yn darganfod pwy yw'r benthycwr cyn y bydd yn derbyn y benthyciad. Bydd unrhyw fenthyciadau sylweddol eu maint yn dod o'r "PWLB", oddi wrth awdurdodau lleol eraill neu oddi wrth sefydliadau awdurdodedig tan amodau Deddf Bancio 1987: ('roedd Banc Lloegr yn cyhoeddi enwau'r sefydliadau hyn pob chwarter yn y rhestr awdurdodedig a gyhoeddwyd ganddynt hyd at 1.12.2001 ac ers hynny cyfrifoldeb Yr Awdurdod Gwasanaethau Cyllid yw cynnal y rhestr. Gellir gweld y rhestr ar eu gwefan ar www.fsa.gov.uk).

9.2 METHODOLEG AR GYFER DARGANFOD TARDDIAD FFYNONELLAU ARIANNOL

Wrth gyflawni gwaith y Trysorlys bydd y Cyngor yn benthycu arian yn unig i wrthbartïon neu'n buddsoddi yn y gwrthbartïon hynny sydd â'u henwau ar restr gydnabyddedig y Cyngor. Gwneir benthyciadau i fusnesau lleol perthnasol o dan y Cynllun Cronfa Benthyciadau Lleol.

ARhT10 HYFFORDDIANT A CHYMWYSTERAU STAFF

10.1 SWYDDOGION

10.1.1 MANYLION CYRSIAU HYFFORDDIANT CYMERADWY

Bydd cyfle i ddarganfod anghenion hyfforddiant y staff yn ystod y dadansoddiad anghenion hyfforddiant a wneir yn ystod Gwerthusiad Staff.

10.1.2 COFNODION O HYFFORDDIANT A GAFODD STAFF Y TRYSORLYS

Bydd y system Rheolaeth Trysorlys yn rhoi ac yn diweddarau manylion hyfforddiant fel y bo'n briodol.

10.1.3 Y DREFN AR GYFER DATBLYGU GYRFA/SEFYDLU OLYNIAETH

Fe fynychir seminarau Rheolaeth Trysorlys fel y bernir yn addas.

10.1.4 CYMWYSTERAU CYDNABYDDEDIG AR GYFER STAFF Y TRYSORLYS

Bydd y Pennaeth Cyllid yn arfer ei gyfrifoldebau proffesiynol trwy gydymffurfiaid personol a thrwy sicrhau hyfforddiant priodol ar gyfer staff y Trysorlys. Bydd cydymffurfiaid unrhyw aelodau eraill o staff sydd yn ymwneud â gweithgareddau'r trysorlys â'r "SORP" wedi'i sicrhau.

10.2 CYNGHORWYR

10.2.1 Yn unol â'r Cod CIPFA darperir hyfforddiant priodol i'r Cynghorwyr gyda chyfrifoldeb yn y maes Rheolaeth Trysorlys fel bo angen.

ARhT11 DEFNYDDIO DARPARWYR GWASANAETH ALLANOL

11.1 MANYLION CONTRACTAU GYDA DARPARWYR GWASANAETH, GAN GYNNWYS BANCWYR, BROCCERIAID AC YMGYNGHORWYR

11.1.1 Gwasanaethau Bancio

- a) Enw'r darparwr gwasanaeth yw Banc Barclays Ccc. Cyfeiriad y gangen yw:
Banc Barclays Ccc
Canolfan Fusnes
Cwrt Raymond
Rhodfa'r Tywysog
Bae Colwyn
LL29 8HT

Ffôn: 01492 613370
- b) Cychwynnodd y contract ar 01 Hydref 2010 a bydd yn parhau am 5 mlynedd tan 30 Medi 2010 gydag opsiwn i'w ymestyn yn flynyddol am 2 flynedd ychwanegol.
- c) Bydd costau'r gwasanaeth yn amrywio yn unol â'r maint. Bydd prisiau'r tendr yn sefydlog am 12 mis cyntaf y contract. Wedyn bydd y prisiau yn codi yn unol â Mynegrif Prisiau Manwerth (RPI).

11.1.2 Gwasanaethau brocceriaid

Enwau'r darparwyr gwasanaeth:

- | | |
|---------------------------------|---------------------|
| a) Prebon Yamane (UK) Ltd :- | Ffôn: 0207 200 7042 |
| b) Icap Ltd:- | Ffôn: 0207 532 3550 |
| c) Sterling Brokers Ltd :- | Ffôn: 0207 407 2593 |
| ch) City Deposit Brokers Ltd :- | Ffôn: 0207 422 3566 |
| d) Martin Brokers (UK) Plc :- | Ffôn: 0207 469 9580 |
| dd) King and Shaxson :- | Ffôn: 0207 929 8529 |

11.1.3 Gwasanaethau Ymgynghorwyr

Gwasanaethau Ymgynghoriaeth Trysorlys

Enw'r darparwr gwasanaeth yw Arlingclose Limited. Y cyfeiriad yw:

60 Moorgate
London
EC2R 6EL

Ffôn: 08448 808 200
Ffacs: 08448 808 205

Gwasanaethau Ymgynghoriaeth Prydlesu

Enw'r darparwr gwasanaeth yw Arlingclose Limited. Y cyfeiriad yw:

60 Moorgate
London
EC2R 6EL

Ffôn: 08448 808 200
Ffacs: 08448 808 205

11.2 TENDRO GWASANAETHAU:GWEITHDREFNAU AC AMLEDD
Gweler ARhT2, Paragraff 2.2

ARhT 12 TREFN LLYWODRAETH GORFFORAETHOL

12.1 RHESTR O'R DOGFENNAU Y DYLA'R CYHOEDD GAEL MYNEDIAD ATYNT

- a) Cyfrifon Blynyddol;
- b) Y Gyllideb Flynyddol;
- c) Cynllun Cyfalaf 3 mlynedd;
- ch) Polisi Rheolaeth Trysorlys;
- d) Strategaeth Rheolaeth Trysorlys;
- dd) Adroddiad Blynyddol y Trysorlys;
- e) Mynediad at gofnodion mewn llyfrgelloedd.

DATGANIAD STRATEGAETH RHEOLAETH TRYSORLYS
A'R STRATEGAETH FUDDSODDI FLYNYDDOL 2011/12 I 2003/14

1. Cyflwyniad

Mae CIPFA wedi diffinio Rheolaeth Trysorlys fel a ganlyn:

“the management of the organisation’s investments and cash flows, its banking, money market and capital market transactions; the effective control of the risks associated with those activities; and the pursuit of optimum performance consistent with those risks.”

Mae'r Cyngor yn gyfrifol am ei benderfyniadau a gweithgarwch trysorlys. Nid oes unrhyw weithgarwch rheolaeth trysorlys nad ydyw'n cyflwyno risg. Mae adnabod risgiau'n llwyddiannus, eu monitro a'u rheoli yn elfen bwysig ac integrol o'i weithgareddau rheolaeth trysorlys. Mae'r Cyngor yn ceisio i ennill y gyfradd llog gorau posib sydd yn cyd-fynd gyda risg derbyniol. Y prif risgiau i weithgareddau rheolaeth trysorlys y Cyngor yw:

- Risg o Hylifedd (adnoddau arian annigonol);
- Risgiau Cyfraddau'r Farchnad neu Gyfraddau Llog (lefelau cyfraddau llog yn amrywio);
- Risg o Chwyddiant (Bod yn agored i chwyddiant);
- Risg Credyd a Gwrthbarti (Diogelwch Buddsoddiadau);
- Risg o Ailgyllido (Effaith dyled yn aeddfedu mewn blynyddoedd i ddod);
- Risg Gyfreithiol a Rheoleiddiol.

Yn ogystal, mae'r strategaeth yn ystyried effaith Cyllideb Refeniw a Rhaglen Gyfalaf y Cyngor ar sefyllfa'r Fantolen, y sefyllfa Trysorlys cyfredol a'r sefyllfa a ragwelir, y Dangosyddion Darbodus a'r rhagolygon ar gyfer cyfraddau llog.

Pwrpas y Datganiad Strategaeth Rheolaeth Trysorlys yw cymeradwyo:

- Strategaeth Rheolaeth Trysorlys ar gyfer 2011-12;
- Dangosyddion Darbodus;
- Datganiad Darpariaeth Lleiafswm Refeniw (DLIR); a
- Defnydd o Fuddsoddiadau Penodedig ac Amhenodedig.

2. Sefyllfa'r Fantolen a'r Trysorlys

Yr angen gwaelodol i fenthycu er dibenion cyfalaf fel y'i mesurir gan y Gofyn Cyllido Cyfalaf, ynghyd â'r Balansau a'r Reserfau yw gyrwyr allweddol y Gweithgarwch Rheolaeth Trysorlys. Nodir yr amcangyfrifon isod:

	31 Maw 11 Amcan £m	31 Maw 12 Amcan £m	31 Maw 13 Amcan £m	31 Maw 14 Amcan £m
Gofyn Cyllido Cyfalaf	149.9	164.2	167.4	169.8
Balansau a Reserfau	(51.9)	(42.8)	(40.2)	(37.6)
Sefyllfa Net y Fantolen	98.0	121.4	127.2	132.2

Bydd sefyllfa'r farchnad, disgwyliadau cyfradd llog a risgiau credyd i gyd yn dylanwadu ar strategaeth y Cyngor o ran pennu'r gweithgarwch benthycia a buddsoddi yn erbyn sefyllfa waelodol y Fantolen.

Bydd y Cyngor yn sicrhau na fydd y benthyciadau allanol corfforol net (h.y. net o fuddsoddiadau) yn uwch na'r TCC heblaw am ar gyfer anghenion llif arian tymor byr.

Mae'r amcangyfrif o sefyllfa portffolio rheolaeth trysorlys y Cyngor fel a ganlyn:

	31 Maw 11 Amcan £m	31 Maw 12 Amcan £m	31 Maw 13 Amcan £m	31 Maw 14 Amcan £m
Benthycia Allanol:				
Cyfradd Sefydlog - BBC	102.5	97.7	96.4	95.3
Cyfradd Sefydlog - Marchnad	16.2	16.2	16.2	16.2
Ymrwymadau Hirdymor FRS:				
Prydlesau Gweithredol	0.2	0.2	0.2	0.2
Cyfanswm Dyled Allanol	118.9	114.1	112.8	111.7
Cyfanswm Buddsoddiadau	(51.9)	(42.8)	(40.2)	(37.6)
Sefyllfa Benthycia Net / (Sefyllfa Buddsoddiadau Net)	67.0	71.3	72.6	74.1

* *BBGC(PWLB)* – Bwrdd Benthyciadau Gwaith Cyhoeddus

3. Rhagolygon ar gyfer Cyfraddau Llog

Mae'r rhagolygon cyfraddau llog fel yn Ionawr 2011, yn cael eu darparu gan ymgynghorwyr trysorlys y Cyngor, Arlingclose Ltd, ac fe'u dengys isod:

	Maw 2011	Meh 2011	Medi 2011	Rhag 2011	Maw 2012	Meh 2012	Medi 2012	Rhag 2012	Maw 2013	Meh 2013
Cyfradd Sylfaenol										
Risg gall godi	+0.25	+0.25	+0.25	+0.50	+0.50	+0.50	+0.50	+0.50	+0.50	+0.50
Barn Ganolog	0.50	0.50	0.75	1.00	1.25	1.50	2.00	2.50	2.75	2.75
Risg gall ostwng			-0.25	-0.50	-0.50	-0.50	-0.50	-0.50	-0.50	-0.50
LIBID Blwyddyn										
Risg gall godi	+0.25	+0.50	+0.50	+0.50	+0.50	+0.50	+0.50	+0.50	+0.50	+0.50
Barn Ganolog	1.65	1.90	2.15	2.40	2.50	2.50	2.75	3.00	3.25	3.50
Risg gall ostwng	-0.25	-0.25	-0.25	-0.50	-0.50	-0.50	-0.50	-0.50	-0.50	-0.50
Gilt 5 Mlynedd										
Risg gall godi	+0.25	+0.25	+0.50	+0.50	+0.50	+0.50	+0.50	+0.50	+0.50	+0.50
Barn Ganolog	2.75	3.00	3.25	3.50	3.75	4.00	4.00	4.00	4.00	4.00
Risg gall ostwng	-0.25	-0.25	-0.25	-0.25	-0.25	-0.25	-0.25	-0.25	-0.25	-0.25
Gilt 10 Mlynedd										
Risg gall godi	+0.25	+0.25	+0.25	+0.25	+0.25	+0.25	+0.50	+0.50	+0.50	+0.50
Barn Ganolog	3.90	3.75	3.75	4.00	4.25	4.75	4.75	4.75	4.75	4.75
Risg gall ostwng	-0.25	-0.25	-0.25	-0.25	-0.25	-0.25	-0.25	-0.25	-0.25	-0.25
Gilt 20 Mlynedd										
Risg gall godi	+0.25	+0.25	+0.25	+0.25	+0.25	+0.25	+0.50	+0.50	+0.50	+0.50
Barn Ganolog	4.50	4.75	5.00	5.00	5.00	5.00	5.00	5.00	5.00	5.00
Risg gall ostwng	-0.25	-0.25	-0.25	-0.25	-0.25	-0.25	-0.25	-0.25	-0.25	-0.25
Gilt 50 Mlynedd										
Risg gall godi	+0.25	+0.50	+0.50	+0.50	+0.50	+0.50	+0.50	+0.50	+0.50	+0.50
Barn Ganolog	4.25	4.50	4.75	4.75	4.75	4.75	4.75	4.75	4.50	4.50
Risg gall ostwng	-0.25	-0.25	-0.25	-0.25	-0.25	-0.25	-0.25	-0.25	-0.25	-0.25

Rhagolygon Arlingclose mis Ionawr 2011 ar gyfer cyfraddau llog yw y bydd y gyfradd sylfaenol:-

- yn parhau ar 0.50% hyd nes Ch3 2011 pan fydd yn codi i 0.75%, i 1.00% yn Ch4 2011, ac i 1.25% yn Ch1 2012
- disgwylir bydd yn parhau i godi'n raddol hyd nes iddo gyrraedd 2.75% yn Ch1 2013

Mae llwybr y gyfradd sylfaenol yn adlewyrchu natur fregus yr economi fel caiff ei hadfer, ac yn adlewyrchu tynhau arian y gyllideb frys ar raddfa sylweddol fwy. Gan fod twf a chwyddiant sylfaenol yn debygol o barhau i fod yn isel, bydd y Banc yn glynu wrth ei safiad 'is am hwy' ar gyfraddau polisi. Bydd ansicrwydd ynghylch dyled sofran yr Ewrozone a'r risg haint yn parhau i ddylanwadu ar y farchnad gredyd byd-eang.

Mae eu rhagolygon economaidd ym mis Ionawr 2011 fel a ganlyn:

- Mae'r fframwaith a'r targedau a gyhoeddwyd yn yr Adolygiad Cynhwysfawr o Wariant (ACW) i leihau'r diffyg yn y gyllideb a dyledion y Llywodraeth fel ac yr oeddent ym mis Mehefin ac yn canolbwyntio ar sut y bydd y toriadau yn cael eu dosrannu. Y garreg filltir gyllidol nesaf fydd asesiad Swyddfa Cyfrifoldeb y Gyllideb ar oblygiadau'r ACW ar dwf, cyflogaeth a chwyddiant.
- Roedd cofnodion y Pwyllgor Polisi Ariannol (PPA) a gynhaliwyd ym mis Rhagfyr yn awgrymu symud oddi wrth y rhaglen i ryddhau arian i'r economi (Quantitative Easing). Er bod y cyflenwad arian yn wan a bod y rhagolygon twf yn isel mae'r PPA wedi gwyro at gynyddu'r graddau yn y flwyddyn newydd wrth i chwyddiant byd-eang barhau i gynyddu yn ogystal â chwyddiant aelwydydd.
- Mae Chwyddiant Prisiau Defnyddwyr yn parhau uwchben 3% ac mae'n debygol o fynd yn uwch na 4% ym mis Ionawr wrth i gostau TAW, Chyfleustodau a Thocynnau Trên gynyddu.
- Mae diweithdra'n parhau i fod bron ar ei lefel uchaf mewn un mlynedd ar bymtheg, gyda 2.5 miliwn o bobl yn ddi-waith, a disgwylir i'r ffigwr godi gyda'r toriadau yn y Sector Gyhoeddus.
- Mae rheolau cyfalaf / hylifedd Basel III a'r amserlenni a gyhoeddwyd yn ddiweddar yn gadarnhaol i fanciau. Mae gwaith o ail-strwythuro mantolenni banciau'r DU yn parhau a disgwylir y bydd cryn amser i'w gwblhau. Bydd hyn yn rhag-amod ar gyfer normaleiddio amodau credyd a benthyciadau gan fanciau.
- Mae taliadau morgais, gostyngiad mewn credyd cwsmeriaid net a diffyg hyder cwsmeriaid yn cyd-fynd â llai o ddefnydd ac felly hefyd patrymau graddau twf yn y dyfodol, er gwaethaf y perfformiad eithaf cryf yn chwarter 3.

4. Y Gofyn Benthycia a'r Strategaeth Fenthycia

Mae gofyn gwaelodol y Cyngor i fenthycia er dibenion cyfalaf yn cael ei fesur trwy gyfeirio at y Gofyn Cyllido Cyfalaf – gweler Atodiad D. Mae'r Gofyn Cyllido Cyfalaf yn cynrychioli gwariant cyfalaf cronus yr awdurdod lleol ble nad yw wedi'i ariannu. Er mwyn sicrhau y bydd y gwariant hwn yn cael ei ariannu yn y pen draw, mae gofyn i awdurdodau lleol wneud Darpariaeth Lleiafswm Refeniw (DLIR) ar gyfer Aildrefnu Dyledion o fewn y gyllideb Refeniw pob blwyddyn.

Efallai y bydd benthycia allanol yn fwy neu'n llai na'r Gofyn Cyllido Cyfalaf, ond yn unol â'r Côt Darbodus, bydd y Cyngor yn sicrhau nad yw'r benthycia allanol, ac eithrio yn y tymor byr, yn fwy na'r Gofyn Cyllido Cyfalaf yn y flwyddyn flaenorol ynghyd â'r amcangyfrifon ynghylch unrhyw Ofyn Cyllido Cyfalaf ychwanegol ar gyfer y flwyddyn ariannol bresennol a'r ddwy flwyddyn ariannol ddilynol.

Mae amcangyfrif cronus o'r anghenion benthycia tymor hir fel a ganlyn:

	31 Maw 11 Amcan £m	31 Maw 12 Amcan £m	31 Maw 13 Amcan £m	31 Maw 14 Amcan £m
Gofyn Cyllido Cyfalaf	149.9	164.2	167.4	169.8
Llai: Proffil Benthycia Presennol ac Ymrwymadau Tymor Hir Eraill	(118.9)	(114.1)	(112.8)	(111.7)
Uchafswm Gofyn Benthycia Allanol	31.0	50.1	54.6	58.1
Balansau a Reserfau	(51.9)	(42.8)	(40.2)	(37.6)
Gofyn Benthycia / Buddsoddi Net Cronus	(20.9)	7.3	14.4	20.5

Strategaeth y Cyngor yw cynnal y rheolaeth uchaf bosib dros ei weithgareddau benthycia, ynghyd â hyblygrwydd gyda'i bortffolio benthyciadau. Bydd lefelau gwariant cyfalaf, cyflwr y farchnad a lefelau cyfraddau llog yn cael eu monitro yn ystod y flwyddyn er mwyn isafu'r costau benthycia dros y tymor canolig - tymor hir. Bydd dull darbodus a phragmatig o fenthycia'n cael ei arfer er mwyn isafu costau benthycia heb roi sefydlogrwydd y portffolio yn y tymor hir yn y fantol, yn unol â Dangosyddion Darbodus y Cyngor.

Ar y cyd â chyngor gan ei ymgynghorydd trysorlys, Arlingclose, bydd y Cyngor yn parhau i adolygu'r opsiynau sydd ganddo o ran benthycia hyd y capasiti eithaf o fewn ei Ofyn Cyllido Cyfalaf a'i Derfyn Benthycia Fforddiadwy (wedi'i ddiffinio gan CIPFA fel y Terfyn Awdurdodedig).

Y Strategaeth Fenthycia

Tra bod cyfraddau llog yn aros yn isel am hirach, bydd benthycia arian tymor hir fel bo angen yn dal i fod yn briodol.

Y BBGC sy'n parhau i fod y ffynhonnell fenthycia o ddewis yn sgil y tryloywder a'r rheolaeth mae ei gyfleusterau'n parhau i'w darparu. Er hynny ystyrir dulliau benthycia eraill yn rhinwedd y ACW yn codi cost benthyciadau BBGC ar 20 Hydref 2010 o tua 0.15% i 1% dros giltiau.

5. Aildrefnu Dyledion

Bydd y Cyngor yn parhau i gynnal polisi hyblyg ar gyfer aildrefnu dyledion. Gallai natur gyfnewidiol y farchnad a'r gromlin cynnyrch (*yield*) serth ddarparu cyfleoedd ar gyfer aildrefnu dyledion o bryd i'w gilydd.

Byddai un neu fwy o'r hyn a nodir isod yn rheswm am aildrefnu:

- Arbedion o ran costau llog gyda risg isel iawn;
- Cydbwysu proffil natur gyfnewidiol (h.y. y gyfradd o ddyledion cyfraddau llog penodol a chyfraddau llog cyfnewidiol) y portffolio dyledion; ac
- Addasu'r proffil dyledion sy'n aeddfedu er mwyn gostwng unrhyw risgiau ail-gyllido a ddaw yn eu sgil.

Bydd unrhyw weithgaredd aildrefnu'n cael ei wneud o fewn polisi a strategaeth rheolaeth trysorlys y Cyngor ac fe adroddir am y gweithgaredd wrth yr Arweinydd Portffolio yn dilyn unrhyw aildrefnu. Os bydd yr Arweinydd Portffolio yn credu ei fod yn fater o bwys, adroddir am yr aildrefnu wrth y Bwrdd hefyd.

6. Polisi a Strategaeth Fuddsoddi

Mae Canllawiau Llywodraeth Cynulliad Cymru ar Fuddsoddiadau Llywodraeth Leol yn ei gwneud yn ofynnol creu Strategaeth Fuddsoddi Flynyddol (SFF).

Polisi Buddsoddi

Er mwyn cydymffurfio â'r Canllawiau hyn, amcan polisi cyffredinol y Cyngor yw bod yn ddarbodus wrth fuddsoddi balansau'r trysorlys. Mae gwarantu cyfalaf a hylifedd buddsoddiadau yn hytrach na'u cynnyrch yn flaenoriaeth i'r Cyngor. Bydd y Cyngor yn anelu i wneud yr elw mwyaf posib ar ei fuddsoddiadau yn gyfesur â lefelau priodol o ddiogelwch a hylifedd. Mae benthycia arian yn unswydd er mwyn ei fuddsoddi, neu “*on-lend*”, a gwneud elw yn anghyfreithlon ac ni fydd y Cyngor hwn yn ymrwymo i weithgaredd o'r fath.

Mae'r offerynnau buddsoddi sydd wedi eu dynodi ar gyfer eu defnyddio yn y flwyddyn ariannol wedi'u rhestru isod o dan y categorïau Buddsoddiadau 'Penodedig' ac 'Amhenodedig'.

Buddsoddiadau Penodedig:

Defnyddir Sterling ar gyfer pob buddsoddiad o'r fath, **gydag aeddfediad o hyd at flwyddyn ar y mwyaf**, gan gyrraedd yr isafswm meini prawf credyd 'uchel' ble bo hynny'n berthnasol.

	Isafswm Meini Prawf Credyd 'Uchel'	Defnydd	Uchafswm Cyfnod
Cyfleuster Adneuron yr Asiantaeth Rheoli Dyledion (DMADF)	Diogel iawn er nad ydi'r DMADF yn cael eu hasesu ar gyfer statws credyd.	Mewnol	Blwyddyn
Adneuron Cyfnod Penodol gydag Awdurdodau Lleol	Diogel iawn er nad ydi Awdurdodau Lleol yn cael eu hasesu ar gyfer statws credyd.	Mewnol	Blwyddyn
Adneuron Cyfnod Penodol a Thystysgrifau Adneuron gyda banciau a chymdeithasau adeiladu gan gynnwys adneuron galwadwy gydag aeddfediad hyd at flwyddyn.	Isafswm tymor byr F1 neu gyfwerth. Isafswm tymor hir A+ neu gyfwerth. Yn ogystal, bydd y Cyngor yn ystyried gwybodaeth ar ddatblygiadau corfforaethol ynghylch gwrthbartïon buddsoddi ynghyd ag agwedd y farchnad tuag atynt.	Mewnol	Blwyddyn
Giltiau (DMO) *	Diogel iawn - dyroddi gan y Llywodraeth.	Mewnol	Blwyddyn
Biliau Trysorlys *	Diogel iawn - dyroddi gan y Llywodraeth.	Mewnol	Blwyddyn
Biliau Awdurdodau Lleol *	Diogel iawn er nad ydi Awdurdodau Lleol yn cael eu hasesu ar gyfer statws credyd.	Mewnol	Blwyddyn
Bondiau a dyroddi gan fanciau datblygu amlochrog *	EIB, Council of Europe, Inter American Investment Bank	Mewnol	Blwyddyn

* Mae'r rhain yn ychwanegiadau i'r rhestr a buddsoddir yn yr offerynnau yma yn dilyn arweiniad gan ymgynghorwyr trysorlys y Cyngor. Mae'n debyg mai'r unig amser y byddent yn cael eu defnyddio fydd er mwyn sicrhau hafan ddiogel ar unrhyw amser y bydd straen bancio yn y dyfodol.

Buddsoddiadau Amhenodedig:

Ar ôl ystyried y rhesymeg a'r risg sy'n gysylltiedig â Buddsoddiadau Amhenodedig, mae'r hyn a ganlyn wedi'i bennu er defnydd y Cyngor:

	Isafswm Meini Prawf Credyd	Defnydd	Uchafswm Cyfnod Aeddfedu	Uchafswm % y Portffolio
Adneuron Cyfnod Penodol gyda banciau a chymdeithasau adeiladu gan gynnwys Tystysgrifau Adneuron	Isafswm tymor byr F1 neu gyfwerth. Isafswm tymor hir A+ neu gyfwerth. Yn ogystal, bydd y Cyngor yn ystyried gwybodaeth ar ddatblygiadau corfforaethol ynghylch gwrthbartion buddsoddi ynghyd ag agwedd y farchnad tuag atynt.	Mewnol a Rheolwyr Cronfeydd	2 flynedd	50% o holl bortffolio'r Cyngor
Giltiau (DMO)*	Diogel iawn - dyroddi gan y Llywodraeth.	Mewnol	6 blynedd	Dim cyfyngiad
Bondiau a dyroddi gan sefydliadau ariannol a warantir gan lywodraeth y DU*	Diogel iawn – warantir gan y Llywodraeth.	Mewnol	6 blynedd	50% o holl bortffolio'r Cyngor
Bondiau mewn sterling gan lywodraethau sofran tu allan i'r DU*	Isafswm cyfradd credyd AA+	Mewnol	3 blynedd	50% o holl bortffolio'r Cyngor
Bondiau a dyroddi gan fanciau datblygu amlochrog *	EIB, Council of Europe, Inter American Investment Bank	Mewnol	6 blynedd	50% o holl bortffolio'r Cyngor
Cronfeydd Marchnad Arian	AAAm	Mewnol a Rheolwyr Cronfeydd	Hylifedd Dyddiol	50% o holl bortffolio'r Cyngor
Benthyciadau Busnes i gwmnïau lleol **	Fel y cytunir gan y Cynllun Gronfa Benthyciadau Lleol	Mewnol	10 mlynedd	10% o holl bortffolio'r Cyngor

* Mae'r rhain yn ychwanegiadau i'r rhestr a buddsoddir yn yr offerynnau yma yn dilyn arweiniad gan ymgynghorwyr trysorlys y Cyngor. Mae'n debyg mai'r unig amser y byddent yn cael eu defnyddio fydd er mwyn sicrhau hafan ddiogel ar unrhyw amser y bydd straen bancio yn y dyfodol.

** Cymeradwyir echwyn o'r benthyciadau trwy'r broses y manylir isod. Nid yw arfarniad o'r benthyciadau yma yn rhan o'r cyngor na'r gwasanaethau a darparir gan gynghorwyr trysorlys y Cyngor.

Mae'r wasgfa ariannol wedi rhoi'r ffocws yn ôl ar y flaenoriaeth rheolaeth trysorlys sef diogelwch y cyfalaf sy'n cael ei fuddsoddi. Mae'r Cyngor yn defnyddio statws credyd er mwyn llunio ei restr o wrthbartïon (Atodiad Dd). Bydd y Cyngor a'i Ymgynghorwyr Trysorlys, Arlingclose, yn parhau i gynnal rhestr o wrthbartion a bydd yn asesu a diweddarau statws credyd y sefydliadau'n rheolaidd. Bydd yr asesiad yn ystyried ffactorau megis:

- statws credyd unigol (isafswm tymor hir A+ i wrthbartion; AA+ i wledydd);
- “*credit default swaps*” (*ble maent ar gael*);
- dyled net unrhyw wlad fel canran o'i Gynnyrch Mewnwladol Crynswth (GDP);
- hawl i gynlluniau gwarant y Llywodraeth;
- cefnogaeth bosib gan sefydliad rhiant gydag adnoddau digonol;
- phris cyfranddaliad y sefydliad (ble mae ar gael);
- dangosyddion macro-economeg; a
- datblygiadau corfforaethol, newyddion ac erthyglau, teimlad y farchnad.

Os yw statws credyd gwrthbarti'n cael ei israddio ac nad ydyw, o ganlyniad i hynny, yn cyrraedd gofynion lleiafswm y Cyngor, bydd unrhyw ddefnydd arfaethedig o'r gwrthbarti hwnnw fel buddsoddiad newydd yn cael ei atal yn syth. Os bydd corff yn cael ei osod ar statws negyddol (h.y. bod tebygolrwydd rhesymol bod y statws am newid a bod y newid hwnnw am fod yn negyddol) a'i fod ger gwaelod y statws credyd derbyniol ar gyfer buddsoddi ar y pryd, yna ni wneir unrhyw fuddsoddiadau pellach gyda'r corff hwnnw.

Mae'r Cyngor wedi penderfynu sefydlu Cronfa Benthyciadau Lleol a fydd yn gwneud benthyciadau i fusnesau lleol. Cynhwysir y buddsoddiadau yma o dan Fuddsoddiadau Amhenodedig yn y tabl uchod a byddent am gyfnod o 10 mlynedd fan bellaf. £3miliwn yw cyfanswm y gronfa ar gyfer buddsoddiadau o'r fath. Ni fydd ceisiadau am fenthyciadau o dan y cynllun yn rhan o'r asesiad credyd arferol at ddibenion buddsoddi rheolaeth trysorlys ond bydd asesiad gan ymgynghorwyr penodedig a gwneir unrhyw benderfyniad i fenthyca gan Banel Buddsoddi'r cynllun.

Strategaeth Fuddsoddi

Mae cyllid y Cyngor sy'n cael ei reoli'n fewnol yn cael ei ariannu o lif arian y Cyngor. Gan roi ystyriaeth i lefel balansau arian parod y Cyngor dros y tair blynedd nesaf, yr angen am hylifedd, ei ymrwymadau gwario, a darpariaeth ar gyfer cynlluniau wrth gefn, mae'r Cyngor wedi penderfynu y dylid cadw £40miliwn o'i falansau arian mewn buddsoddiadau amhenodedig yn ystod y flwyddyn.

Mae cyfradd sylfaenol y DU wedi parhau ar 0.5% ers mis Mawrth 2009. Mae cyfraddau arian marchnad tymor byr yn debygol o barhau ar lefelau isel iawn a bydd hyn yn cael effaith arwyddocaol ar yr incwm buddsoddi. Fodd bynnag, rhaid i strategaeth y Cyngor fod wedi'i hanelu tuag at y datblygiad hwn gan gydymffurfio, ar yr un pryd, gyda'r prif amcan sef diogelwch yr arian sydd wedi'i fuddsoddi.

Er mwyn cael amrywiad yn y rhestr o wrthbartïon (Atodiad Dd) ystyriwyd ei bod yn briodol defnyddio banciau cymharol y tu allan i'r DU ar gyfer buddsoddi yn 2010/11. Newidiwyd y rhestr ar gyfer 2011/12 i gynnwys Sweden fel gwlad sofran awdurdodedig. Tynnwyd Sbaen oddi ar y rhestr ac ychwanegwyd 6 banc i'r rhestr. Mae'r gwledydd hyn, a'u Banciau, wedi'u dewis yn dilyn asesu'r ffactorau a nodwyd uchod yn ofalus. Bydd y Cyngor, a'i Ymgynghorwyr Trysorlys, Arlingclose, yn parhau i ddadansoddi a monitro'r ffactorau hyn ynghyd â datblygiadau credyd yn rheolaidd ac yn ymateb yn ôl yr angen er mwyn sicrhau diogelwch y cyfansymiau cyfalaf a fuddsoddiwyd.

7. Y Gofyn am Gyllideb Gytbwys

Mae'r Cyngor yn cydymffurfio â darpariaethau A32 Deddf Cyllid Llywodraeth Leol 1992 o ran gosod cyllideb gytbwys.

8. Datganiad DLIR 2011/12

Mae Rheoliadau Awdurdodau Lleol (Cyllid Cyfalaf a Chyfrifeg)(Cymru)(fel y'i diwygiwyd) 2008 [OS 2008/588 (W.59)] yn gosod dyletswydd ar awdurdodau lleol i wneud darpariaethau darbodus ar gyfer adbrynu dyledion. Mae Llywodraeth Cynulliad Cymru wedi cyhoeddi Canllawiau ar Ddarpariaeth Lleiafswm Refeniw ac mae gofyn i awdurdodau lleol roi ystyriaeth i Ganllawiau o'r fath yn unol ag adran 21 (1A) Deddf Llywodraeth Leol 2003.

O ran gwariant cyfalaf a wnaed cyn 1 Ebrill 2008 neu bydd yn cael ei ystyried fel gwariant cyfalaf gyda chefnogaeth yn y dyfodol, bydd y polisi DLIR yn seiliedig ar y Gofyn Cyllido Cyfalaf ar 4% o'r balans cychwynol llai addasiad ('A') (Opsiw 1). Y bwriad gydag "Addasiad A" oedd cyflawni niwtraliaeth rhwng y Gofyn Cyllido Cyfalaf a'r hen Derfyn Uchaf Credyd (*Credit Ceiling*) a ddefnyddiwyd i gyfrifo'r DLIR cyn i'r System Ddarbodus gael ei chyflwyno ar 1 Ebrill 2004.

O 1 Ebrill 2008, o ran pob benthyciad heb gefnogaeth sy'n cael ei ymarfer yn unol â'r Côt Darbodus, bydd y polisi DLIR yn seiliedig ar Ddull Oes yr Ased (Opsiw 3). Bydd y DLIR yn cael ei rhannu'n rhandaliadau hafal blynyddol dros gyfnod oes yr ased. Bydd yr arwystla cyntaf yn cael ei oedi hyd nes bydd yr ased yn weithredol.

Pennir cyfnodau oes asedau dan bwerau dirprwyedig. Ar yr amod nad yw'r arian yn cael ei wario ar greu ased a'i fod o'r math sy'n destun amcan gyfnodau oes y cyfeirir atynt yn y canllawiau, bydd y Cyngor, fel arfer, yn mabwysiadu'r cyfnodau hyn. Fodd bynnag, bydd y Cyngor yn cadw'r hawl i bennu cyfnod oes ddefnyddiol a DLIR darbodus dan amgylchiadau eithriadol pan na fyddai argymhellion y canllawiau'n briodol.

Gan nad oes modd i beth gwariant cyfalaf y Cyngor gael ei briodoli i ased unigol, bydd oes asedau'n cael eu hasesu ar sail sy'n rhoi'r adlewyrchiad mwyaf rhesymol ynghylch cyfnod y budd a geir yn sgil y gwariant. Yn ogystal, waeth beth fo math y gwariant dan sylw, bydd yn cael ei grwpio gyda'i gilydd mewn dull sy'n adlewyrchu natur prif gydran y gwariant ac ni fydd yn cael ei rannu ond mewn achosion pan fo gan ddwy gydran fawr neu fwy oes economaidd ddefnyddiol sy'n sylweddol wahanol i'w gilydd.

Bydd DLIR o ran Menter Cyllid Preifat (*PFI*) a lesau a brynwyd ar Fantolen dan y *Cod* 2010 ac IFRS yn cydweddu â'r prif ad-daliad blynyddol ar gyfer yr ymrwymiad a ohiriwyd sy'n gysylltiedig â hyn.

Pan fo'r Cyngor yn rhoi benthyciadau i gyrff allanol sy'n cael eu dosbarthu fel gwariant cyfalaf, bydd derbyniadau cyfalaf a dderbynnir am ad-dalu'r prifswm yn cael eu defnyddio i ariannu'r gwariant gwreiddiol ac felly'n gwneud i ffwrdd â'r gofyn am DLIR ac eithrio achosion o ddiffyg talu, oni bai fod arian ar gael o rywle arall.

Bydd yr Awdurdod yn adolygu'r polisi hwn yn flynyddol yn sgil y Cynllun Rheoli Asedau.

9. Adrodd ar Alldro'r Trysorlys

Bydd y Pennaeth Cyllid yn adrodd i'r Pwyllgor Archwilio ynghylch y gweithgarwch rheolaeth trysorlys a'r perfformiad fel a ganlyn:

- (a) Adolygiad hanner blwyddyn a diwedd blwyddyn yn erbyn y strategaeth a gymeradwywyd ar gyfer y flwyddyn;
- (b) Adroddiad alldro ar ei weithgarwch trysorlys ddim hwyrach na 30 Medi yn dilyn diwedd y flwyddyn ariannol;
- (c) Y Prif Bwyllgor Craffu/ Pwyllgor Archwilio fydd yn gyfrifol am graffu'r gweithgarwch a'r arferion rheolaeth trysorlys.

10. Eitemau eraill

Hyfforddiant i Aelodau

Mae Côt diwygiedig CIPFA yn gofyn i'r Pennaeth Cyllid sicrhau bod aelodau sydd â chyfrifoldebau rheolaeth trysorlys, yn cynnwys craffu'r swyddogaeth rheolaeth trysorlys, yn derbyn hyfforddiant priodol sy'n berthnasol i'w hanghenion a'u bod yn deall eu rolau a'u cyfrifoldebau'n llawn. Bydd hyfforddiant mwy ffurfiol, efallai gan gwmni allanol, yn cael ei ddarparu ar gyfer aelodau perthnasol yn ystod 2011/12.

DANGOSYDDION DARBODUS 2011/12 – 2013/14

1 Cefndir:

Mae gofyn dan Ddeddf Llywodraeth Leol 2003 i awdurdodau lleol ystyried y ddogfen *CIPFA's Prudential Code for Capital Finance in Local Authorities* ("Côd Darbodus CIPFA") wrth osod eu Dangosyddion Darbodus ac wrth eu hadolygu. Dylid nodi y cynhaliodd CIPFA adolygiad o'r Côd yn gynnar yn 2008. Nid yw canlyniadau'r adolygiad hwnnw wedi'u cyhoeddi hyd yma.

Mae gofyn i'r Cyngor ddangos a yw wedi mabwysiadu Côd Ymarfer CIPFA o ran Rheolaeth Trysorlys ai peidio. Cafodd hwn ei fabwysiadu gan y Cyngor llawn ar 4 Mawrth 2004. Adolygydd y Cod hwn ac adroddir y gofynion diwygiedig yn Atodiadau A, B a C o'r adroddiad hon.

DANGOSYDD DARBODUS	2009/10	2010/11	2011/12	2012/13	2013/14
(1) ADRODDIAD DANGOSYDDION DARBODUS CYFALAF	gwir	amcan	amcan	amcan	amcan
a) Gwariant Cyfalaf	£'000	£'000	£'000	£'000	£'000
Cronfa Gyffredinol	36,935	43,349	34,173	23,198	22,498
Cyfrif Refeniw Tai (CRT)	7,050	315	0	0	0
CYFANSWM	43,985	43,664	34,173	23,198	22,498
b) Cymhareb costau ariannu i lif refeniw net					
Cronfa Gyffredinol	5.05%	5.86%	5.68%	5.36%	5.07%
CRT	6.71%	-	-	-	-
c) Gofyn Cyllido Cyfalaf fel ar 31 Mawrth	£'000	£'000	£'000	£'000	£'000
Cronfa Gyffredinol	147,783	149,865	164,218	167,369	169,791
CRT	14,211	0	0	0	0
CYFANSWM	161,994	149,865	164,218	167,369	169,791
ch) Effaith ychwanegol penderfyniadau buddsoddi cyfalaf			£	£	£
i) Cynnydd blynyddol yn y dreth gyngor (band D) (yn unol â chanllawiau'r Cod)	-	-	9.35	31.87	47.36
ii) Cynnydd blynyddol yn y dreth gyngor (band D) (dangosydd lleol)	-	-	-	10.08	4.03

Nodiadau ar y Dangosyddion Darbodus Cyfalaf:

- 1a) Gwir wariant cyfalaf ar gyfer 2009/10 ac amcangyfrifon ar gyfer y flwyddyn gyfredol a'r blynyddoedd dilynol yn seiliedig ar ffynonellau ariannu gweddol gadarn yn unig.
- 1b) Dangosir y gost net o ariannu dyled (sy'n cynnwys ad-daliadau llog a phrifswm llai'r llog a geir o fuddsoddiadau) fel canran o'r incwm a dderbynnir gan y Llywodraeth a'r trethdalwyr.
- 1c) Mae'r Gofyn Cyllido Cyfalaf yn adlewyrchu angen sylfaenol yr awdurdod i fenthycia i ddibenion cyfalaf.
- 1ch) i) Amcangyfrif o gost ychwanegol y penderfyniadau buddsoddi cyfalaf ar y dreth gyngor wedi ei gyfrifo yn unol â chanllawiau'r Cod. Mae'r Cynllun Rheoli Asedau, a gafodd ei fabwysiadu gan y Cyngor yn y flwyddyn ariannol yma, wedi cael effaith sylweddol ar y dangosydd yma a'r dull o'i gyfrifo. Mae yn dangos yr effaith refeniw o'r Cynllun gan gymryd yn ganiataol fod yr holl gynllun yn cynrychioli 'penderfyniad buddsoddi cyfalaf newydd'. Mae'r dangosydd swyddogol yma yn gyfrifiad technegol pur sydd yn darparu amcangyfrifon eithaf camarweiniol. Er mwyn ceisio adnabod yr effaith go iawn o'r rhaglen gyfalaf ar refeniw, mae'r dangosydd isod hefyd wedi ei gynnwys.
- 1d) ii) Amcangyfrif o gost ychwanegol y penderfyniad buddsoddi cyfalaf ar y dreth gyngor o gymryd i ystyriaeth mai'r unig effaith go iawn yw'r £800,000 llog ychwanegol ar fenthycia heb gefnogaeth sydd wedi ei gynnwys yng nghyllideb sylfaenol 2011/12.

Mae'r dangosyddion darbodus a ganlyn (yn nhabl 2 isod) yn berthnasol er dibenion sefydlu strategaeth rheolaeth trysorlys integredig.

DANGOSYDD DARBODUS	2009/10	2010/11	2011/12	2012/13	2013/14
(2) DANGOSYDDION DARBODUS RHEOLAETH TRYSORLYS	gwir	amcan	amcan	amcan	amcan
a) Terfyn Awdurdodedig ar gyfer dyled allanol -	£'000	£'000	£'000	£'000	£'000
benthycia	160,000	160,000	190,000	190,000	190,000
ymrwymadau hirdymor eraill	0	0	0	0	0
CYFANSWM	160,000	160,000	190,000	190,000	190,000
b) Ffin Weithredol ar gyfer dyled allanol -	£'000	£'000	£'000	£'000	£'000
benthycia	140,000	135,000	170,000	170,000	170,000
ymrwymadau hirdymor eraill	0	0	0	0	0
CYFANSWM	140,000	135,000	170,000	170,000	170,000
c) Y terfyn uchaf ar gyfer y gyfradd llog sefydlog					
Llog net ynghylch benthycia ar raddfa sefydlog	100%	100%	100%	100%	100%
ch) Y terfyn uchaf ar gyfer y gyfradd llog cyfnewidiol					
Llog net ynghylch benthycia ar raddfa gyfnewidiol	50%	50%	50%	50%	50%
d) Terfyn uchaf ar gyfer cyfanswm prifsymiau a fuddsoddir am gyfnod tros flwyddyn	£'000	£'000	£'000	£'000	£'000
(fesul dyddiad aeddfediad)	20,000	40,000	40,000	40,000	40,000

Nodiadau ar y Dangosyddion Darbodus Rheolaeth Trysorlys:

- 2a) a b) Mae'r Terfyn Awdurdodedig a'r Ffin Weithredol yn adlewyrchu'r disgwyliadau mae'r awdurdod yn eu gosod ar ei hun parthed benthycu allanol. Maent yn seiliedig ar y sefyllfa fwyaf tebygol, ddarbodus ond nid y sefyllfa waethaf bosib, gydag ychwaneg o le yn y Terfyn Awdurdodedig.
- 2c) a ch) Terfyn uchaf ar ba mor agored yw'r awdurdod i newidiadau mewn cyfraddau llog sefydlog a chyfnewidiol.
- 2d) Terfyn uchaf ar ba mor agored yw'r awdurdod i fuddsoddiadau am gyfnodau hwy na 364 o ddiwrnodau.

Trefn Aeddfediad benthycu yn ystod 2011/12	Terfyn Uchaf	Terfyn Isaf
o fewn 12 mis	25%	0%
12 mis ac o fewn 24 mis	25%	0%
24 mis ac o fewn 5 mlynedd	50%	0%
5 mlynedd ac o fewn 10 mlynedd	75%	0%
10 mlynedd a mwy	100%	0%

RHESTR O WRTHBARTÏON CYMERADWY CYNGOR GWYNEDD

Adneuo Cyfnod Penodol / Cyfrifon ar alw

Gwlad	Gwrthbarti	Uchafswm Buddsoddiad a Argymhellir £m	Cyfyngiad ar Gyfnod y Benthyciad
Y DU	DMADF, DMO	Dim cyfyngiad	Dim cyfyngiad
Y DU	UK Local Authorities	£10m (£10m)	Blwyddyn
Y DU	Santander UK Plc (Banco Santander Group)	£20m (£20m)	2 flynedd*
Y DU	Bank of Scotland (Lloyds Banking Group)	£20m (£20m)	2 flynedd
Y DU	Lloyds TSB (Lloyds Banking Group)	£20m (£0m)	2 flynedd
Y DU	Barclays Bank Plc	£20m (£20m)	2 flynedd
Y DU	Clydesdale Bank (National Australia Group)	£20m (£20m)	2 flynedd
Y DU	HSBC Bank Plc	£20m (£20m)	2 flynedd
Y DU	Nationwide Building Society	£20m (£20m)	2 flynedd
Y DU	Nat West (RBS Group)	£20m (£0m)	2 flynedd
Y DU	Royal Bank of Scotland (RBS Group)	£20m (£15m)	2 flynedd
Y DU	Standard Chartered Bank	£20m (£0m)	2 flynedd
Awstralia	Australia and NZ Banking Group	£5m (£5m)	Blwyddyn
Awstralia	Commonwealth Bank of Australia	£5m (£5m)	Blwyddyn
Awstralia	National Australia Bank Ltd	£5m (£5m)	Blwyddyn
Awstralia	Westpac Banking Corp	£5m (£5m)	Blwyddyn
Canada	Bank of Montreal	£5m (£5m)	Blwyddyn
Canada	Bank of Nova Scotia	£5m (£5m)	Blwyddyn
Canada	Canadian Imperial Bank of Commerce	£5m (£5m)	Blwyddyn
Canada	Royal Bank of Canada	£5m (£5m)	Blwyddyn
Canada	Toronto-Dominion Bank	£5m (£5m)	Blwyddyn
Y Ffindir	Nordea Bank Finland	£5m (£5m)	Blwyddyn
Ffrainc	BNP Paribas	£5m (£5m)	Blwyddyn
Ffrainc	Credit Agricole CIB (Credit Agricole Group)	£5m (£5m)	Blwyddyn
Ffrainc	Credit Agricole SA (Credit Agricole Group)	£5m (£5m)	Blwyddyn
Ffrainc	Société Générale	£5m (£0m)	Blwyddyn
Yr Almaen	Deutsche Bank AG	£5m (£5m)	Blwyddyn
Yr Iseldiroedd	ING Bank NV	£5m (£0m)	Blwyddyn
Yr Iseldiroedd	Rabobank	£5m (£5m)	Blwyddyn
Sweden	Svenska Handelsbanken	£5m (£0m)	Blwyddyn
Y Swistir	Credit Suisse	£5m (£5m)	Blwyddyn
UDA	JP Morgan	£5m (£5m)	Blwyddyn

* Mae Arlingclose wedi gosod cyfyngiad o 6 mis i'r banc hon ar hyn o bryd.

1. Mae cyfyngiad o £20m ar fanciau o fewn yr un grŵp.
2. Bydd buddsoddiadau mewn banciau y tu allan i'r DU yn cael eu cyfyngu i derfyn uchaf o 40% o'r portffolio, gyda chyfyngiad o £10m mewn unrhyw wlad **at uchafswm o 30% o'r portffolio fesul gwlad.**
3. **Isafswm Meini Prawf Credyd** - isafswm tymor hir A+ i wrthbartïon; AA+ i wledydd.

Offeryn	Gwlad	Gwrthbarti	Uchafswm Buddsoddiad a Argymhellir £m	Cyfyngiad ar Gyfnod y Benthyciad
Giltiau*	Y DU	DMO	Dim cyfyngiad	6 blynedd
Cronfeydd Marchnad Arian statws AAA	Y DU / Iwerddon / Lwcsembwrg	Cronfeydd Marchnad Arian	£5m fesul enw	Hylifedd Dyddiol
Cronfeydd Marchnad Arian eraill a Chynlluniau Buddsoddi ar y Cyd	Y DU	Cynlluniau Buddsoddi ar y Cyd	£5m fesul enw	Hylifedd Dyddiol
Biliau Trysorlys*	Y DU	DMO	Dim cyfyngiad	Flwyddyn
Biliau Awdurdodau Lleol*	Y DU	Awdurdodau Lleol y DU	£10m	Flwyddyn
Bondiau a dyroddi gan fanciau datblygu amlochrog *	Ewrop / America	EIB, Council of Europe, Inter American Investment Bank	£5m	6 blynedd
Bondiau a dyroddi gan sefydliadau ariannol a warantir gan lywodraeth y DU*	Y DU	Sefydliadau a warantir.	£5m	6 blynedd
Bondiau mewn sterling gan lywodraethau sofran tu allan i'r DU*	Tu allan i'r DU	Llywodraethau sofran tu allan i'r DU	£5m	3 blynedd
Benthyciadau Busnes i gwmnïau lleol **	Y DU	Fel y cytunir gan y Cynllun Gronfa Benthyciadau Lleol	£1m	10 blynedd

* Buddsoddir yn yr offerynnau yma yn dilyn arweiniad gan ymgynghorwyr rheolaeth trysorlys y Cyngor.

** Cymeradwyir echwyn o'r benthyciadau trwy'r broses y manylir Atodiad Ch, Paragraff 6. Nid yw arfarniad o'r benthyciadau yma yn rhan o'r cyngor na'r gwasanaethau a darparir gan ymgynghorwyr trysorlys y Cyngor.

Beth sy'n digwydd i fuddsoddiad Gwlad yr Iâ?

Fel adroddwyd i'r Cyngor yn Hydref 2008 ac yn y Datganiadau Ariannol statudol ar gyfer 2008/09 a 2009/10, roedd gan Cyngor Gwynedd £4 miliwn wedi'i adnau ym Manc Heritable oedd wedi'i sefydlu yn Glasgow ac wedi'i gofrestru fel banc o'r DU, ond cafodd drafferthion oherwydd ei fod ym mherchnogaeth Landsbanki. Gan ei fod yn fanc Prydeinig, mae'r trefniadau dirwyn i ben yn mynd ymlaen o dan gyfraith methdaliad yn y DU, gydag Ernst & Young yn gweithredu fel gweinyddwyr swyddogol.

Roedd adroddiad manwl y gweinyddwyr i'r credydwyr (dyddiedig 13 Awst 2009) yn gyson gyda'u gohebiaeth flaenorol wrth gyfeirio at ddychweliadau "achos sylfaenol" o 70-80%. Roedd y ffigwr 70% ar sail gwaredu asedau Heritable cyn diwedd 2010, tra roedd y ffigwr 80% ar sail uchafu'r dychweliadau yn y cyfnod hyd at 2012/13. Roedd "achos sylfaenol" y gweinyddwyr yn cynnwys tybiaethau gwyliadwrus ynglŷn â'r ffactorau fyddai'n effeithio adenillion, a bu anogaeth gyson gan awdurdodau lleol i'r gweinyddwyr uchafu'r dychweliadau dros y tymor hir.

Mae gweinyddwyr Banc Heritable eisoes wedi talu chwe difidend i gredydwyr:

- 16.13 ceiniog am bob punt ar 28 Gorffennaf 2009
- 12.66 ceiniog am bob punt ar 18 Rhagfyr 2009
- 6.19 ceiniog am bob punt ar 30 Mawrth 2010
- 6.27 ceiniog am bob punt ar 16 Gorffennaf 2010
- 4.14 ceiniog am bob punt ar 18 Hydref 2010
- 4.71 ceiniog am bob punt ar 14 Ionawr 2011

Mae'r ad-daliad cronnus wedi cyrraedd 50.10 ceiniog am bob punt sydd yn gyson efo'r rhagolwg cronnus hyd yn hyn.

Ar 11 Awst 2010, fe ysgrifennodd gweinyddwyr Heritable at y credydwyr unwaith eto, i'w cynghori eu bod yn parhau gyda'u hamcangyfrif o'r adenillion at yr "achos sylfaenol" o 79-85%.

Mae'n annhebygol bydd yr union ddychweliadau terfynol yn eglur cyn 2012/13, a bydd y gwerth yn dibynnu ar berfformiad asedau Heritable, sy'n cynnwys ecwiti, ond sy'n bennaf eiddo yn y DU. Mae'r adolygiadau blaenorol a chyfredol gan weinyddwyr Heritable o'r "achos sylfaenol" wedi eu selio ar dybiaethau ynglŷn â phrif ffactorau a all gael effaith arwyddocaol ar y dychweliadau i gredydwyr, sef cyfraddau llog, y farchnad dai a'r hinsawdd economaidd eang. Dywed Ernst & Young ei bod yn amhosibl proffwydo'r ffactorau dros yr hir dymor gydag unrhyw fath o hyder na chywirdeb, felly gall y dychweliad i gredydwyr fod yn arwyddocaol uwch neu'n is na'r hyn a ragwelwyd, ac o ganlyniad mae eu hamcangyfrifon yn parhau i fod yn rhai darpariaethol.

Fodd bynnag, ar sail y dystiolaeth mewn llaw ar hyn o bryd, mae'n rhesymol i gasglu y bydd credydwyr ym Manc Heritable yn derbyn dychweliadau o 79% i 85%. Os felly, byddai Cyngor Gwynedd yn debygol o adennill £3.4 miliwn neu fwy o'i adnau gwreiddiol o £4 miliwn.

Ers 2008, bu newid ym mholisiâu buddsoddi'r Cyngor i fod yn fwy 'wrth-risg' (gweler Strategaeth Rheolaeth Trysorlys 2009/10, 2010/11 a 2011/12). Fodd bynnag, dylid ystyried y "gwir" golledion posibl (tua £600,000 efallai) gyda Banc Heritable yng nghyd-destun llog sylweddol enillwyd yn ystod y blynyddoedd blaenorol. Petai holl arian y Cyngor wedi ei fuddsoddi mewn lle mwy diogel yna byddai'r llog a dderbyniwyd wedi bod tua 2% yn is, fyddai'n golygu incwm blynyddol fyddai tua £1m a £2m yn llai.

Cwmp banciau Gwlad yr Iâ oedd tarddiad ein colled posibl, ond adnewyd yr arian mewn banc Prydeinig. Ni fydd datblygiadau diweddarach yng Ngwlad yr Iâ yn cael effaith ar werth buddsoddiad y Cyngor. Bydd canlyniad terfynol y mater bellach yn ddibynnol ar adferiad economi'r DU a llwyddiant y gweinyddwyr i weithredu'n effeithiol ar ein rhan ni er mwyn uchafu dychweliadau o asedau Banc Heritable (hyd yma a tan 2012/13).